

SITUATION

#261

MAJ 2019
ÅRGÅNG 24

S

T

H

L

M

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

Anders Petersen sysslar med subjektiv fotografering, "subjektivt på så sätt att jag går in med mina egna känslor och vill visa vad jag varit med om, även i det som händer i dag". 17 maj öppnar hans utställning Stockholm på Liljevalchs.

+ Caroline
Cederquist

Martin Luuk
Förortsföretag

ANDERS

"Jag är inte en fotograf som går omkring och vill ta fantastiska kort"

PETERSEN

NALEN

THE SHEEPDOGS
FRE 31/5

**SONS OF AN
ILLUSTRIOUS FATHER**
SÖN 9/6

THE NOMADS
LÖR 24/8

ELECTRIC WIZARD
TORS 19/9

OLD DOMINION
FRE 4/10

**HEATHER
NOVA**
TIS 5/11

REGERINGSGATAN 74, STOCKHOLM. INFO & BILJETTER PÅ WWW.NALEN.COM 2019

INNEHÅLL

MAJ 2019

Caroline Cederquist

Hon växte upp med en pappa som drack, slogs och utsatte henne för övergrepp. Och en mamma som inte såg dotterns behov. Med boken *Jag andas, alltså finns jag* vill hon visa att det går att må bra, trots allt.

Sidan 14.

MARTINA HOLMBERG

MARTINA HOLMBERG

Ett förortsföretag

Med nätverket Womanisa vill Deqa Abukar och Amal Said ge kvinnor i förorten, som de vet har det svårare, möjlighet till ekonomisk självständighet. Och vara förebilderna de själva saknat.

Sidan 34.

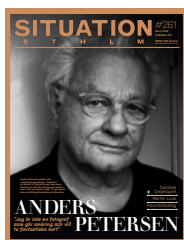
Krönika: Maria Hagström

"Hon tog sig över gränsen, men inte längre."

Sidan 13.

Omslag #261

Joel Nilsson
fotograferade
Anders Petersen.

JOEL NILSSON

"Staden är människorna, utan människorna blir det ingen stad."

I fyra år har fotograf **Anders Petersen** arbetat med utställningen *Stockholm*. Med svartvita bilder, tagna med hans analoga kamera med 35-millimetersobjektiv, vill han visa sin stad och sin samtid. Och sig själv.

Sidan 20.

ALLTID I SITUATION STHLM

7 Brillant

Gunilla Bergström, Alfons mamma.

10 Gata fram och tillbaka

Baldersgatan, Östermalm.

12 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären

Jesper Waldersten.

45 Korsord

Lös månadens kryss.

46 Svepet

Martin Luuk, Kärp, Henric Bagerius,
Berör mig med mera.

48 Dåtid Sthlm

Maj 1952.

GATUPLANET

5 Säljaren

Ann Malmberg, NK-huset.

18,28 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

38 Min Plats

Per-Gustaf Veirulf, Medborgarplatsen.

40 I gatuplanet

- Raouia har en ny vagn
- Uppsökarna tänker nytt
- Ökande andel hemlösa kvinnor
- Gatuslang.

SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Maria Hagström, maria@situationsthlm.se

Art Director Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Martina Holmberg, Joel Nilsson, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Tryck V-Tab 2015 **Räckvidd** 97 000 läsare (Orvesto konsument helår 2018) **Upplaga** 18 000 ex/mån (TS helår 2018) **ISSN**: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION** VD Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387 **Adress** Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Fax** 08-6687909 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 25 59 89-6 bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET **Verksamhetschef, sociala verksamheten** Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingemari Olofsson, ingemari@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15

Organisationsnummer 8024 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-421 02 80 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43

Privatprenumeration 11 nummer kostar 660 kronor **E-post** situationsthlm@pressdata.se

441 Tryck 428

Visa kollektiv- kurage.

Din uppmärksamhet gör skillnad.
Ring SL:s trygghetsnummer 020-120 25 25
så är hjälp aldrig långt borta om någon
stör eller förstör. Vi svarar dygnet runt och
skickar trygghetspersonal dit det behövs.
Att resa kollektivt är att resa tillsammans.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningssäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen - i sig - fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivarkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

"Anders tittade runt lite och tyckte om mina spetsgardiner i vardagsrummet."

Ann Malmberg

NATHAN OLSSON

Berätta hur du hamnade framför Anders Petersens kamera?

– Hans assistent kom fram till mig när jag stod och sålde utanför NK och berättade om vad de gjorde.

Hur gick fotograferingen till?

– Anders tittade runt lite och tyckte om mina spetsgardiner i vardagsrummet. Och jag har en gammal docka som jag fått av min

farmor, jag satt med den i knät framför gardinen.

Det blev en andra plåtning också?

– Ja. Då hade Anders med sig ett stort fång gula rosor. Han ville prova några andra idéer.

Ann Malmberg kom från repetitionen hos Gatans kör och var nervös, väntade samtal från sin son som äkt in till förlossningsavdelningen kvällen innan.

Situationist

Hon hälsar att ni som brukar säga hej alltid gör hennes dag!

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.

Gillas av Jenny.Lindroth och 162 andra
situationsthlm Per-Gustaf eller "P.G" som han oftast kallas är på väg till sin försäljningsplats vid Fridhemsplan/Västermalmgallerian. Med sig har han bara en tidning så det är först till kvarn som gäller! Mer om P.G kan ni läsa i nästa nummer, *Situation Sthlm* #261.
Köp tidningen eller stötta *Situation Sthlms* arbete genom att swisha en gåva till 123-276 11 04.

UR ARKIVET: # 5, VÅREN 1996

Fotbollspremiär. Vi kollar av med fyra Stockholmslag – Hammarby, AIK, Djurgården och Brommapojkarna – hur de tror det går. **Gert Fylking** är gästskribent. **Jonas Gardell** har precis fått en Guldbagge och intervjuas. I ett reportage om alternativ andlighet skriver vi om

Dragon Rouge, Hare Krishnarörelsen i Järna samt SAV – Sveriges andliga vänster.

Konstnären **Sven-Arne Hökenström** har utställning på Spårvägmuseet, kulturföreningen Scenen inviger sin scen på Skeppsholmen, **Micke Jacobsson** – kör band på Studion och Tantogården – premiärintervjuas för den nya, fasta vinjetten "Inramad".

Punnet och **Meja** släpper musik, *Kvinnan som gifte sig med en kalkon* går på Dramaten och **Anna Carlqvist** debuterar med diktsamlingen *Osminkat fanstyg*. Dessutom insändare, serien Niel och sektionen Arbeta och studier.

SAGT I SOCIALA MEDIER

INSTAGRAM @rinnyndriana **Möts alltid av ett glatt leende på morgonen utav Per! Så fin och god energi!**

FACEBOOK @Ulrika Johansson **Fortsätt kämpa, ta en dag i taget! Du grejar detta, din dotter behöver dig!**

FACEBOOK @Sofie Malmqvist **Typiskt att det som så ofta är just de utsatta kvinnorna som drabbas av att deras verksamhet försvinner/drabbas av besparingar! En så viktig verksamhet som Klaragården behövs!**

Instagram: @situationsthlm

Facebook: Situation Sthlm

Twitter: @SituationSthlm1

Sedan 1938 delas S:t Eriksmedaljen ut till förtjänta stockholmare som genom sin verksamhet eller insatser anses förtjänta av en sådan utmärkelse från staden.

Ledare

Hedrad att tilldelas S:t Eriksmedaljen

DET FINNS ETT gammalt internt uttryck som hängt med från *Situation Sthlms* absoluta begynnelse. Uttrycket lyder: "Vi har stockholmarna med oss".

För så har det verkligen alltid känts.

Från den vingliga starten, genom de uppgångar och nedgångar som inträffat så har det alltid känts på det viset – som att vi är i detta tillsammans.

Staden och dess invånare har alltid velat oss väl.

Vi känner av det här stödet dag-

ligen. Det kan vara ett telefonsamtal med en fråga om var en säljare tagit vägen man inte sett på länge. Eller en formulering i något av alla de svar på säljarnas svars-sms som de som köper tidningen med Swish automatiskt får. En kommentar i sociala medier. En hälsning från en läsare med en kommentar om innehållet, förmedlad av någon av säljarna.

VI HAR STOCKHOLMARNa med oss.

Och det känns ju naturligtvis inte mindre så nu när jag, i egenskap av

tidningens chefredaktör, förärats Stockholms Stads utmärkelse S:t Eriksmedaljen. Och det som verkligen gläder mig i motiveringen är formuleringen "tidningen har blivit en del av och har också skildrat den långsamma berättelsen om Stockholm, dess invånare, företeelser och händelser".

52 sidor i månaden, 11 nummer om året, år efter år efter år efter år. Det är så *Situation Sthlm* berättar den här långsamma berättelsen om Stockholm.

Som i 24 år lyckats hanka sig

fram på gatorna i den här stenhårda, vackra, underbara, grymma, skoningslösa, inbjudande, silvriga, kullerstenade och historiska plats som heter Stockholm.

Vars gator vi alla delar. Tack Stockholm.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Gunilla Bergström berättar om hur hon skapade barnbokscharaktären Alfons Åberg.

– Eftersom det gällde en pekbok måste det vara en tydlig unge. En treåring skulle genast kunna identifiera figuren, det var viktigt.

Pojken och hans pappa fick många olika utseenden under det veckoslut hon skissade fram figurerna.

– De var både runda och avlånga och knubbiga och trekantiga. Jag fyllde två ark skisspapper. Det var skoj, men ingen av dem såg klok ut.

Syftet var att skapa en figur som inte var insmickrande. Gärna glad och trevlig, men inte standardgullig. Till slut hittade hon den där lilla, knubbiga grabben:

– Det gick fort, det var ingen möda. Jag ville komma igång med berättelsen, det var ju den som lockade.

Bland skisserna finns noggranna anvisningar om de exakta färgkoderna och tuschlinjernas tjocklek för olika detaljer. Pojkens hudfärg: 164 M. Pappans tröja: 137 M. Konturlinjen: 0,70 mm. Ögon och hår: 0,35 mm. Gossen döptes till Alfons Åman, det framgår också av skisserna. Varför han till slut fick efternamnet Åberg kan hon inte förklara:

– Åman är väl inte heller så dumt? Det mesta var inte så uttänkt.

FOTNOT: Texten ovan är ett citat från sidorna 136-137 i Klas Gustafsons bok *Bakom Alfons – Gunilla Bergström in på livet* som släpps 3 maj.

FOTO JÖRN H MOEN

HUVUDSTAN

7

procent av de totalt 2 262 inrapporterade personuppgiftsincidenter som inkom till Datainspektionen under tiden 25 maj-31 december 2018, inrapporterades av socialtjänsten.

42 procent av de inrapporterade incidenterna rörde det man kallar obehörigt röjande – felaktigt brevutskick. Den mänskliga faktorn låg bakom **61 procent** av incidenterna.

Bara **1 procent** av incidenterna berodde på ett medvetet angrepp från någon i organisationen.

Prisad VR-teknik mot fobi

TERAPI Årets innovation inom Region Stockholm är ett projekt där VR-teknik används för att behandla agorafobi. Projektet är ett samarbete mellan KTH, Film Stockholm, Karolinska Institutet och Gustavsbergs vårdcentral. Det inleddes 2016 – Situation Sthlm skrev om det i oktobernumret 2016, # 230 – och hittills har 12 patienter genomgått behandlingen med goda resultat.

Patienten kan, riskfritt i en trygg miljö med specialanpassade 360-gradersfilmer, träna på att vistas i ångestframkallande miljöer – exempelvis en hiss eller i tunnelbanan – som en del av kognitiv beteendeterapi.

– Det känns fantastiskt att Film Stockholm bidragit till en innovation som kan höja livskvaliteten till så många människor i framtiden, säger Joakim Blendulf, chef för Film Stockholm och initiativtagare till projektet.

ULF STOLT

JOAKIM BLENULF/FILM STOCKHOLM

"Målet har till och med skruvats upp – från 8 000 nya bostäder om året till 10 000. Det kommer bli tufft. (...) Vi ska sluta jaga mark. Nu bygger vi där vi bor i gigantiska förtätningsprojekt."

Stadsbyggnadsdirektör Anette Scheibe Lorentzi i tidningen Aktuella Byggen # 2 om stadens ambitioner.

En bänk som ger tröst

LJUD Det ambulande konstprojektet Ljudbänken har nu ställts upp på Pepparvägen 5 i Hökarängen. Bänken – byggd av återvunnet trä från sjukdomsangripna almar i Kungsträdgården – blir kvar där till 24 maj.

MATTIAS EK

Ljudverket "Det går över" är komponerat av musikern och ljudkonstnären Leo Correia de Verdier och innehåller, förutom hennes röst och Adina Sabins cello, rundgångar och resonanser i en stor plåt. Syftet med ljudverket är att skänka lyssnaren tröst.

Leo Correia de Verdier är uppvuxen i Sverige och Brasilien och i hennes musik kan man höra färgningar av klassisk musik, samt från både svensk och brasiliansk folkmusik och populärmusik. Hon är också intresserad av hur människor uppfattar ljud i oväntade situationer.

Hennes musik beskrivs av Stockholm konst som "komplex i sin blandning av skörhet och styrka, förfining och råhet".

ULF STOLT

Trygghetssamarbete

KONST Kulturskolans verksamhet Unga Berättar har på uppdrag av Farsta stadsdelsförvaltning hand-

lett olika workshopgrupper från förskolan, skolan, fritidsverksamheter och seniorgrupper. Med iPads har alla deltagare kunnat skapa porträtt av sig själva eller gjort andra illustrationer som de förknippar med området.

I verket kan man se bland annat en djembetrumma, en regnbåge, olika bollspel

och flera mangainspirerade ögon.

Illustrationerna har satts samman till två stora kollage som monterats i en gångtunnel i Fagersjö för att göra skolvägen tryggare.

Invigning torsdag 25 april.

ULF STOLT

R&B-artisten **AMWIN** fick sitt genombrott med singeln "Uber". Nu medverkar hon i streetdancefestivalen Urban Connection.

Attityd på Urban Connection

ARTISTEN AMWIN, som egentligen heter Amanda Winberg, är tillsammans med danskollektivet Less Aggressive Clappers, L.A.C., öppningsframträdandet på streetdancefestivalen Urban Connection.

– Dans får ofta stå i bakgrunden, att de är bakgrundsdansare till en artist. Det känns kul och ärofyllt att vara med i ett sammanhang där dans och rörelse

får ta ett större utrymme, säger AMWIN.

Dansens hus beskriver **URBAN: LIVE!** som ett unikt scenkonstmöte mellan danskollektivet L.A.C:s råa, köttiga uttryck och AMWINs "I dont care-attityd".

– Det är kul att hälsa på i varandras världar, det är starka tjejer. Det blir en blandning av spelning och föreställning. Vi kommer att leka med uttryck

och förmedla känsla och attityd. Det kommer att gå upp och ner i energi, från att ha hybris och vara starkast i världen till att vara liten och skör, säger AMWIN.

Urban Connection arrangeras på Dansens hus 8-11 maj, med några av Sveriges främsta koreografer och dansare inom dansstilar som voguing, hip hop, afro style, breaking och popping.

MARIA HAGSTRÖM

549

är numret på busslinjen i Barkarbystaden som trafikeras med sex självkörande, eldrivna bussar. Det är den första självkörande busslinjen i världen i reguljärtrafik. Turen tar 11 minuter, fyra hållplatser passeras. SL-kort gäller.

Satsningen med självkörande, eldrivna bussar prisades nyligen i Berlin.

80000

hyllmeter arkiv, samt fem miljoner kartor och gamla byggritningar, får plats i Stadsarkivets nya arkiv vid Liljeholmskajen. Det behövs nu när Stadsarkivet har börjat växa ur sina befintliga arkivmagasin – de är snart fullbelagda. Stadsarkivet Liljeholmskajen har ett särskilt fokus på Stockholms byggnadshistoria. Den officiella invigningen sker i juni, men arkivet har redan smygöppnat för allmänheten.

"Det handlar om att återskapa en barndom som aldrig fanns."

Konstnär Jessica Silversaga om sin utställning *När du blundar så svävar jag* på Fotografiska.

Baldersgatan, Östermalm 10.21-10.44

Flaggstänger ut från fasaderna, en VOI vid ett elskåp, Sjuksköterskornas hus, två entréer till Iraks ambassad. Och Marcus Wallenberg, som är kort omnämnd i en portal på Baldersgatan. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

SMIDESGRINDEN IN TILL gården vid Sjuksköterskornas hus står på glänt. Två tömda lastvagnar med höga gavlar inkörda mot väggen innanför, under mässingsskylten på muren ut mot gatan några träplattor inlindade i sönderblåst plastfilm.

Bakom den gråvita presenningen uppför fasaden på huset vid nummer ett som klär in byggställningen, ljudet av hantverksarbete och renovering.

En röd moped låst vid stolpen Balders hage i hörnet Friggagatan, på trappavsatsen ner mot Östermalmsgatan en gammal Metro som blåst fast under buskagen vid sidan av räcknet.

En VOI lutad mot ett svart elskåp.

I en mörkgrå BMW parkerad precis intill sitter en man i passagerarsätet, han har en bunt papper i knät som ha skyfflar om ordningen på några gånger innan han lägger dem på sätet intill, knäpper upp jackan och sitter kvar i bilen.

Flera flaggstänger som sticker ut från fasaderna utmed gatan. Men bara Iraks ambassad har flaggan hissad.

IRAKS AMBASSAD PÅ nummer sex har två ingångar – dels entrén till själva ambassaden med en ståldörr som leder in i ett inglasat, gallrat och kameraövervakat entrévalv där en trappa leder upp till entrédörren till

höger. Och dels en entré lite längre ner på gatan som är till den konsulära avdelningen. Dörren dit hålls öppen av en man, han blickar neråt gatan och vinkar med armen och en äldre man som befinner sig ungefär mitt för kvarteret ökar steglängden och när han når dörren klappar de snabbt om varandra och går sedan in, dörren stängs bakom dem.

Skylt på trädörr innanför grind mot gatan: "Post till Lönnbergs fastighetsmäklare". En man knackar på ett källarfönster och blir sedan insläppt genom den elektroniska grinden.

Infällt på en platta i väggen vid sidan av dörren till höger i porten

till nummer 5, en skylt på ärggrön botten med vita och svarta girlanddekorationer runt kanterna, med texten: "Skattebetalarna. Skattebetalarnas förening grundades 1921 av vice Häradsövdingen Marcus Wallenberg i syfte att verka för en effektivare offentlig sektor och lägre skatter. Sedan starten har tidningen Sunt Förnuft utgivits".

Dubbla garagedörrar i ärgad koppar strax intill. Utfart hela dygnet. Parkering förbjuden.

PRECIS VID DET gallerförsedda fönstret närmast Valhallavägen vid 7B står ett träd som ser ut att ha sina rötter

in i fasadens stenfot, det liksom växer fram ur huset. Framför trädet en liten plantering med grönt gräs och en vit blomma, nio gatstenar som omgärdar.

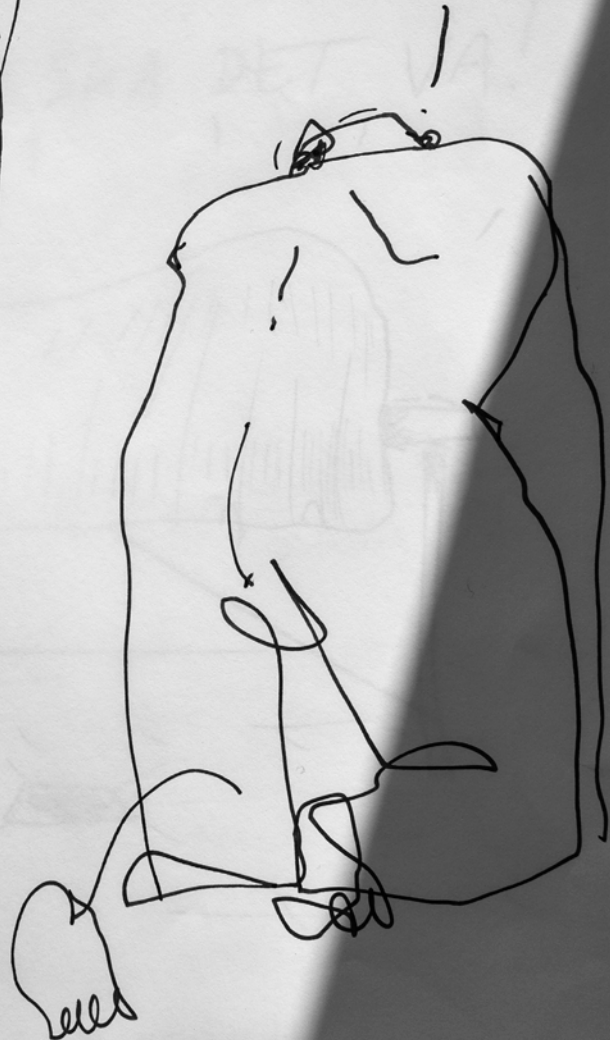
En bieve SUV svänger upp från Valhallavägen. Den stannar till i backen och en äldre kvinna helt klädd i svart, med slöja över håret, kliver ut. Hon går över gatan och läser kort på skylten vid ambassadens entré. Hon vänder sig mot bilen, pekar mot den andra konsulära entrén och börjar gå i riktning mot den. När hon öppnar dörren vänder hon sig mot bilen igen.

Bilen kör iväg, tar höger på Friggagatan. Damen i svart stänger dörren bakom sig. 🚗

Kvinnolexi

- Va fan, hon
var ju här
nyss.
Helvete!

De kom aldrig till Sverige

Maria Hagström

Khadija Abdalla kom aldrig till Sverige. Hon tog sig över gränsen, men inte längre. Det var så långt pengarna räckte för att nå freden. Mellan tunna väggar täckta med plast, provisoriskt uppbyggda av en hjälporganisation, har hon bott med sin familj i flera år. Hur många år till det blir vet hon inte, framtiden går det inte att säga något om. Libanon vill att de så småningom ska återvända till Syrien. Landet ligger 15 minuters bilresa österut. Men deras hem är ruiner och de är rädda att de ska bli arresterade. "Arresterade för vad", undrar jag. "Det behövs ingen anledning", svarar Khadija.

Utanför deras bostad sitter hennes man på knä, han är sjuk. De har åtta barn. Tre av sönerna – 10, 12 och 14 år gamla – går dagligen till ett av Libanons många sopberg för att samla plast och metall. Det brukar ge dem 200 kronor i veckan.

Khadija styr en fjärde son i rullstol på lägreets jordvägar, undviker vattenpölar. Det har regnat ovanligt mycket för att vara vår, men i dag skiner solen. De ska besöka Dr Morad Talebs temporära tandklinik. Också han har flytt kriget. Han är inte tillåten att jobba i Libanon, men volontärarbete får han. Lägreets barn köar utanför, jagar varandra och

står på händerna. Även under riktigt taskiga förhållanden finns leken.

RAGHDA NABHANI lekte inte. När kriget bröt ut slutade hon att prata. Till slut var hon okontaktbar. Då tog hennes mamma med sig barnen och flydde från den palestinska bosättningen i Syrien till den palestinska bosättningen Beddawi i norra Libanon. Från läger till läger, för människor som inte har ett land. Libanon har i dag överlägset flest flyktingar i världen i förhållande till

"Hon har inte fått träffa sitt barn sedan dess. Larin har ingen lag som skyddar henne."

befolkningsmängd. En och en halv miljon flyktingar i ett land inte är större än Skåne.

Raghdas pappa tog sig till Tyskland. Pengarna räckte bara för en person. Förhoppningen var att han sedan skulle kunna få dit familjen. Det har nu gått sju år.

Men leken kom tillbaka. I Beddawi fick Raghda psykosocial hjälp. Den här dagen är det dansterapi. Den orientaliska musiken fyller det lilla rummet hos organisationen Najdeh. Raghda är i dag 16 år och kan kore-

ografin perfekt. Hon mår bättre och blir inte längre lika rädd när hon hör flygplan. Hon har en dröm: hon vill bli läkare och flytta. Kanske till Kanada, för där är de humana.

I EN FRISÖRSKOLA i södra Libanon trängs unga kvinnor runt stolar framför speglar. Tvättar, klipper och fönar hår. "Intervju mig också", säger Larin Al-Masri ivrigt. Det här är hennes dröm, att få jobba med skönhet. Kanske under lite andra förhållanden, men ändå. Genom frisörskolan kan kvinnor på flykt få en möjlighet till inkomst och självständighet.

Det finns en obehagad ingång till bosättning som Larin bor i. Hon tar med oss dit. Hennes mamma serverar te i det som är familjens sovrum, vardagsrum och matrum.

Här i ett hörn ska Larin ha sin lilla skönhetssalong.

För tre månader sedan blev hon lämnad av sin man. Han tog med sig deras son, hon har inte fått träffa sitt barn sedan dess. Larin har ingen lag som skyddar henne. Också mamman har tidigare blivit lämnad av sin man. Just nu är det sonen som försörjer familjen. De blir lite bättre när skönhetssalongen öppnar. Men Larin undrar om vi kan hjälpa dem. Jag säger att jag kan berätta hennes historia.

Caroline Cederquist växte upp med en pappa som drack, slogs och utsatte henne för övergrepp. Och en mamma som inte såg dotterns behov. När hon själv blev vuxen valde hon att bryta med den destruktiva väg hon själv hade börjat ta. Med boken *Jag andas, alltså finns jag* vill hon visa att det går att må bra, trots allt.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO MARTINA HOLMBERG

BANBRYTARE

Depressionen var nödvändig för Caroline Cederquist. Den drabbade henne när hon var 22 år, då rasade allt. Hon ville inte leva längre och hamnade på psykakuten.

Den var nödvändig på så vis att det var då hon fick hjälp och gjorde ett val som satte stopp för den spiral som hade kunnat fortsätta neråt, när förälderns destruktiva beteende går i arv.

– Jag sökte jättemycket bekräftelse under tonåren. Jag ville att alla skulle se mig och om inte män tittade på mig så var jag ingen. Och jag var en urusel vän, jag pratade bara om mig själv. Jag upptäckte att jag höll på att bli som min mamma, säger Caroline Cederquist, när hon satt sig vid ett cafébord på Kungsholmen för att berätta om sin självbiografiska bok *Jag andas, alltså finns jag*.

Terapin hjälpte henne att inse sitt värde och vad som var viktigt för henne. Hon bestämde sig för att ta vara på det liv hon har och att må så bra hon kan.

– Samtidigt är det viktigt att omfamna negativa känslor och inte förneka det som har hänt. Jag kan tycka att vi lever i ett samhälle där vi ska må bra hela tiden, men man måste tillåta sig att må dåligt och tycka att saker och ting är jobbiga. Jag kan ju fortfarande känna mig liten och vara ledsen över vad jag fick utstå som barn.

CAROLINE CEDERQUIST FÖDDES i Hammarkullen i Göteborg, men snart flyttade familjen – hennes mamma, pappa och fem äldre

**SYSKONEN
BÖRJADE FLY
HEMIFRÅN. OCH
MIG TOG HAN PÅ
SOM MAN INTE SKA
TA PÅ ETT BARN.**

halvsyskon – till Skåne. Där trodde mamman att pappan skulle må bättre och dricka mindre. Så blev det inte.

– Han började dricka och slå mamma ännu mer. Syskonen började fly hemifrån. Och mig tog han på som man inte ska ta på ett barn.

En dag när pappan sov tog mamman med sig dottern och flyttade till en vän.

– Det hade kunnat sluta där men mamma fortsatte att träffa destruktiva män. Och dessutom fortsatta jag att träffa min pappa. Att han bad mig att ta på honom gjorde att jag tillslut anklagade en av mammans män i stället.

Hon var då sex år gammal och togs till en barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning. Där bodde hon i flera månader under tiden de skulle utreda henne.

– Jag visste inte vad jag var på för ställe, till mig sa de bara att jag var på "Avdelningen". Det var tryggt att vara där, men det är klart att jag saknade mamma och att det ►

PAPPOR ÄR KÄNDA FÖR ATT KUNNA SUPA, SLÅSS OCH BETE SIG ILLA – DEM KAN VI BRYTA MED. MEN MAMMORNA ÄR LITE HELIGA.

var skrämmande i början. Men vi barn höll ihop. Vi sprang ut och gjorde hyss om näterna när personalen inte märkte. Jag var sex år, de andra var tonåringar.

Hon har som vuxen begärt ut sin journal och i samband med skrivandet av boken har hon läst den noga.

– Jag blev så förbannad när jag läste journalen. Den handlade nästan bara om min mamma och hur hon mår, när den borde handla om mig.

Missstankarna mot mammans kille lades ner, men det konstaterades att det fanns en "incestiös problematik". Det beslutades ändå att hon skulle träffa sin pappa, först med socialtjänsten närvarande, men sen blev det "som vanligt".

Mamman fortsatte träffa män som drack och slog, en av dem sa till 12-13-åriga Caroline: "Jag ska ta din oskuld så fort du är 15".

– Det var hela tiden de här männen, och mamma som hyschade, som sa åt mig att vara lugn och inte bråka, för då skulle det bli bra hemma. Det var ett enormt skuldbeleggande på barnet Caroline.

Tretton år gammal gick hon till skolans kurator och sa att hon inte vill bo hemma längre. Socialtjänsten kopplades in, mam-

man lämnade mannen hon levde med och Caroline Cederquist tänkte att hon äntligen skulle få sin mamma.

– Jag fick lära mig av henne att det var viktigt hur man ser ut och att ha en man vid sin sida, annars var man ingen. Hon lärde mig att röka när jag är 13 och vi började festa ihop när jag var 14.

Men så hittade hon Arbisteatern i Norrköping, där de bodde då. Där fick hon vänner, en stabilitet och trygghet. Utan teatern, och senare terapin, hade det kunnat gå "åt ett helt annat håll".

Med boken *Jag andas, alltså finns jag* vill hon ge hopp om att det kan gå bra senare i livet trots en utsatt barndom. I dag är hon själv förälder. Hon har längtat efter att skapa den familj hon inte haft, men har samtidigt varit rädd för hur hon ska vara som mamma – ingen hade visat henne vägen.

UNDER MÅNGA ÅR jobbade hon som journalist – för att hon älskar att ta reda på "varför" och att "grotta ner sig i människoöden" – och jobbar nu som kommunikatör hos polisen. Hon säger att hon blev en person som hon i dag är stolt över.

– Jag hoppas kunna ge andra hjälp på

vägen, både de som är unga och inte vet hur de ska komma bort från sin trassliga tillvaro, och de som är vuxna och fortfarande har men eller mår dåligt över familjekonstellationer. Som vuxen har man ett val när det kommer till relationer och sånt som påverkar en negativt. Det tog många år efter den insikten som jag bröt med mamma.

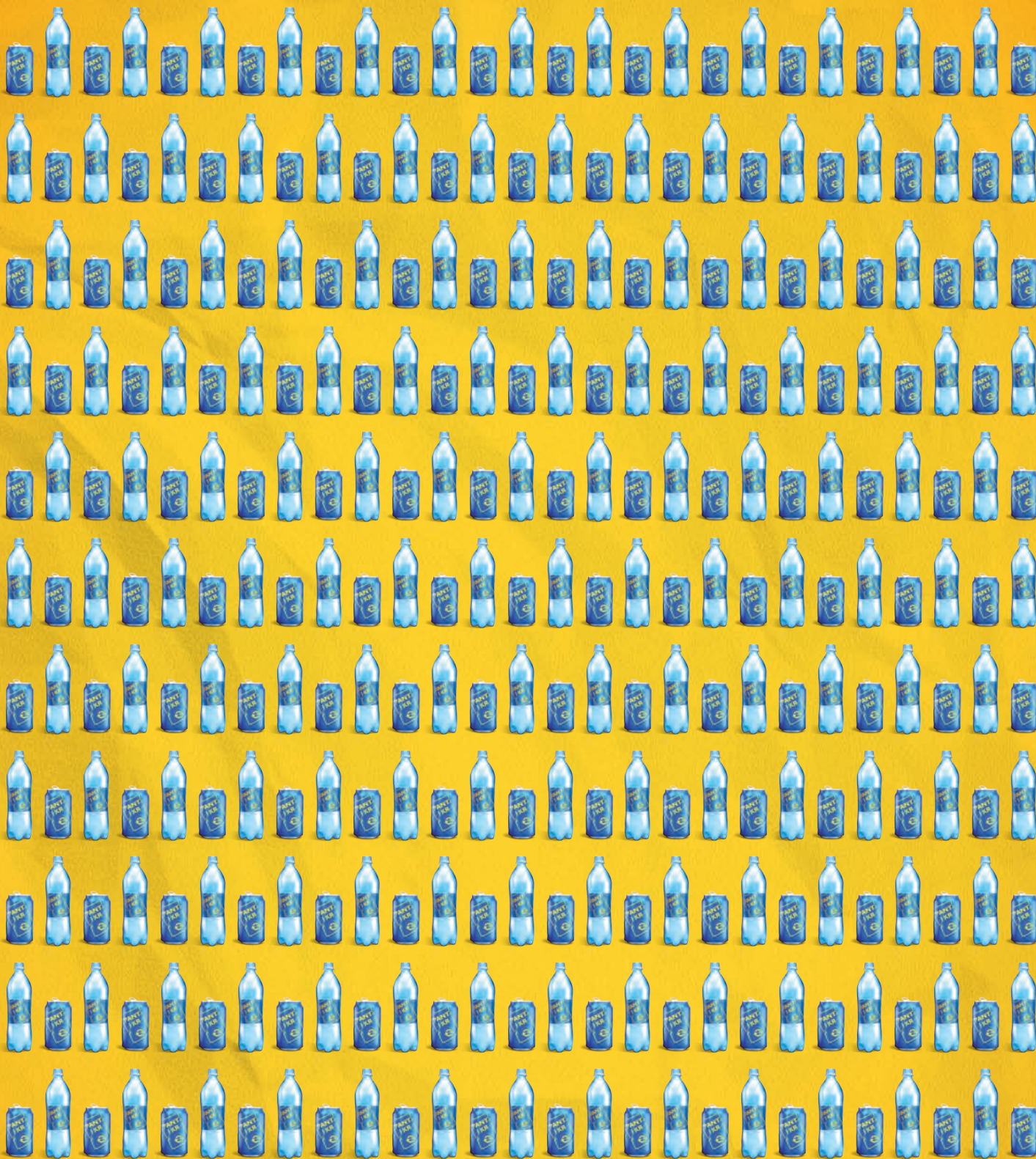
Det ses inte alltid med blida ögon, har hon förstått.

– Det är tabubelagt, vi ska inte prata om våra mammor. Pappor är kända för att kunna suppa, slåss och bete sig illa – dem kan vi bryta med. Men mammorna är lite heliga. Jag har fått kommentarer som: "hon har ju fött dig". Men räcker det? Hur mycket ska man behöva utstå innan man kan säga att man har fått nog, att det är mitt liv också.

Och pappan, honom slutade hon träffa när hon var nio år. Men när han låg för döden 2012 satt hon många gånger vid hans sjukhussäng. I hennes sinne hade han redan dött flera gånger, för att få inre frid, nu skulle han dö på riktigt.

– Jag hade bara sett den hemska människan han var, men där blev han plötsligt mänsklig. Jag trodde inte att han var förmögen att älska eller ångra saker i sitt liv. Jag förlåter inte alla hans gärningar, men jag kan se att det gick fel nånstans i hans egen uppväxt. Inget är svart eller vitt, ingen är bara ond eller bara god. När han skulle dö blev han en pappa. Där fick vi på något sätt ändå ett avslut. ☹

CAROLINE CEDERQUIST FÖDD: 1977 i Göteborg BOR: i Bromma med sin dotter GÖR: Kommunikatör inom Polismyndigheten, har tidigare varit presschef för Moderaterna i Stockholms län och arbetat som journalist på bland annat TT, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. **AKTUELL:** med den självbiografiska boken *Jag andas, alltså finns jag*, på Albert Bonnier Förlag.

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Sen sur släng sur

● Det finns en plats på jorden dit solen aldrig når där censuren tystar orden och tystnaden består Där bränns i stora bokbål de fria ord man tryckt där man satt punkt med kulhål för frihet helt förryckt Det finns en plats i världen som heter diktatur sägs stå för höga värden med vapenmakt och mur spärrar in den fria tanken belägger åsikt med förbud styr arbetsplatserna och banken tränger innanför din hud

Det finns en plats här på planeten åt alla kända håll där våld och straffarbeten är verktyg för kontroll där döden själv besöker den som högljutt sagt emot och verkligen försöker trots misshandel och hot Det finns en plats bland andra där en bestämmer allt där dödspatruller vandra så där är tyst och kallt ledaren, en väldig är och stark en tvättäkt despot står staty i mången park yttrat slagord, men aldrig förlåt

Det finns en plats på jorden där motstånd och revolt frihet ger åt orden och allt man fången hållt där trångsynthet och hatet närt våld, batong och krut där det suspekta pratet kan bli ett brått, ont slut Det finns en plats på jorden där solen lyser klart där det finns mat på borden och friheten tar fart där maktens hårda nypa som bestraffat vad man tryckt slogs till marken, för att krypa till korset som den byggt.

JAN WALLIN

**FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM**

@situationsthlm

Knäckande krav

● Alla jädrans krav tar knäcken på mig, jag kvävs, exploderar, gråter. Snart orkar jag inte detta. Allt som blir till måsten om man vill få det gjort och nå sina mål, stress, stress, stress, känner sån ångest inför dessa krav som jag inte klarar av eller orkar eller hinner med. Vill slippa ansvaret som gör mig så sjuk av stress, varför kan ingen fatta att detta är mig för svårt. Har även diagnoser som förklarar att dessa är mig omöjliga och svåra problem. Är funktionshindrad i vissa aspekter av livet, men ändå krävs det omöjliga av mig hela tiden. Varför? Jag är som ett

argt bi och vill bråka, tjafsa, slåss, så himla irriterad och arg, frustrerad, sårad, maktlös, hjälplös.

Utsätter mig för onödigt dumdristiga farliga saker, för jag är så förbannad, kan inte ens bry mig om mig själv. Empatinivån är nog lika med noll.

När ska jag få rätt hjälp efter mina diagnoser och svårigheter, när ska dom sluta kräva det omöjliga av mig? När ska jag få en tillvaro som är baserad efter min kunskapsnivå. Varför detta ständiga stridande trots diagnoser... Känns så hopplöst, tröstlöst.

SIT 75

Tar tur, har tur, ur Ur

● Staden han var sprungen ur, var han glad han sprungit ur. Tur man hann upp och ner i på och från Urs mur å få slå på en kut ut till slut. Ut ur Ur, för Ur och Urs mur gör mej urbota sur.

Sur i Ur i ur och Skur, som ett djur i bur, bak muren i Ur.

Ja, hur som helst, är det ur, som helst man är, eller hur? När man är där, bakom muren runt Ur, den så kallade Urmuren, ett utslag av en ren urkulturs murkultur, sprungen ur ett urtida Ur.

Ur led sedan urtiden äro Ur-tiden, och ur tid, urtid.

Som Ur-tid, äro leden som leda till ledan i Ur, men välsignad den tur som leda till leden ur ledan och över en mur, till leden ur Ur, en tur med bravur.

Sedan man anar kontur av vad som banar för mig en stig ur en stagnerad kultur, som kulturen i Ur.

Så sedan gå redan då som en inspirerad natur, om den i framtoning av pur förvåning leder till boning av in- och utlåning. Ett slags tur o retur av en språkets kultur som med språks införlivning till en nedskrivning, som tur är av skilda kulturer, varav några är lugna, andra vilda som djur är.

Där kan du välja o sovra, med mätta, omätta svälja, förkovra på allvar o lek, i moll eller dur då dessa valv har Bibliotek med koll på det mesta, mest skrivet.

Ur oron i ur kom du ut, njut nu av livet som inte är slut.

Taptol! Salut!

JAN WALLIN

Böjd över ödet

● Kolkrita svartknota skogsljuva duva du skänker mig dagen en mening

Ödmjuka kvinna böjd över ödet en koja för en

I vinter du inne varit sovit i säng en tid

Nu åter i skogen fingrar krökta över eld ditt leende svar får själar att brinna

Pannan är sotblank och glänsar av svett men en sak är säker,

du är omtyckt, ja rent av älskad för ditt mjuka varma sätt

Ung i en äldre gummas kropp

LB

Bor du kvar

● Bir du kvar där du bodde innan, alltså på samma ställe? Jodå, jag bor kvar där. Fast någon annanstans.

MARKKU

Värdelöst

● Folk tjarar – skaffa dig ett jobb, ordna lägenhet och så vidare. Det är bara att fixa... Jojo... lätt för dom att säga. Allt du behöver göra ju är bara att gå till socialen, dom hjälper dig. Fan heller. Jag är inte en person dom vill hjälpa, snarare stjälp. Dom pajjade Arbetsförmedlingen för mig tack vare dom inte ville hjälpa till med

pengar till en ny legitimation, så blev jag utskriven därifrån. Tack för det. Man kan inte göra ett skvatt utan giltig legitimation i dagens läge. Men en sak vet jag, det funkar i alla fall inte att torka sig i häcken med.

Bara skaffa jobb och lägenhet? Vilket jävla påstående.

MAGDALENA 407

Rör rödgrön sak

● – "Ååh, tomatert!"
– "Nej, inte alls, vi har personlig service."

JAN WALLIN

Sommars morgon

● Då morgonen smyger sig på natten så sakteliga drar sig undan de långa skuggorna blir mindre, löses upp, och framför oss står sommarmorgons ljus oförskämt tidigt, men med sitt stora, ljusa leende som får oss att förlåta den som oss väckte i gryningen för att, barnsligt glad, visa för oss all den skönhet som omkring oss är, och i det allra förstfödda dagsljuset ligger så stilla

JAN WALLIN

ILLUSTRATION: DAGGE

Salta katten undrade för sig själv

● Varför blir jag så gosad med bara för att någon tvåbent sak har satt på mig någon jävla fluga runt halsen medan på mina tussiga vänner sparkar nästan folk på. Och sen är det konstigt att hundar med keps och någon tröja och glasögon blir så väldigt ompysslade.

Medan hunden som sprang över gränserna och har haft ett och annat vildsvin efter sig och är ganska ärrad, knappt får sova bland soptunnorna? Inte bara det att jag inte får följa med på semester utomlands fast jag har fluga på mig, utan att sitta i karantän längre än tills husses och mattes semester är slut. Sedan ska man sitta i karantän när man kommer hem också. Flyttfåglar sitter ju inte i karantän vid Hornborgarsjön.

Precis som husse och matte

som får flyga mellan kontinenter utan att sitta i karantän. Men dom kommer inte in på Casinot i Monaco utan slips och kostym eller långklänning. Sedan är ju matvanorna konstiga och en fluga får äta smör men inte sitta på väggen. Den kanske har flottiga fötter.

Vad jag försöker säga är – varför finns alla dessa kriterier om hur man ser ut? Man är väl den man är, men det är klart att om man hela tiden blir sparkad på då är ju det inte konstigt att dessa blir sura och har svårt för att samarbeta.

PS. Katten kunde även se att flugan hade promenerat i kattlådan och fotspår syntes tydligt. Sedan hade den tagit en simtur i grädden. Jag tror jag blir skogskatt snart. DS.

DAGGE

A wall covered in numerous small, black and white photographs, likely Polaroids, arranged in a grid-like pattern. The photos depict various scenes, including portraits of people, landscapes, and objects. In the foreground, a dark-colored sofa with several cushions is visible. To the right, a small round table holds a white mug. On the left, a stack of larger photographs is partially visible on a surface. The overall lighting is warm and dim, creating a cozy atmosphere.

Subjektivt objektiv

När fotograf **Anders Petersen** tryckt av kameran känner man det när man betraktar bilden. I närmare 50 år har han berättat om världen i svartvitt, som han ser den, genom sitt 35-millimetersobjektiv. Han fotograferar analogt med film, framkallar i mörkrum och gör papperskopior. I yttersta världsklass. 17 maj öppnar hans utställning *Stockholm* på Liljevalchs. TEXT **ULF STOLT** FOTO **ANDERS PETERSEN** OCH **JOEL NILSSON**

innan Anders Petersen flyttade in i ateljén i Gamla stan där han de senaste 32 åren haft sin fotografiska bas, var det ett gäng reklamare som höll till där. De hade tapetserat väggarna med olika reklamkampanjer de gjort sedan sjuttioalet.

– Det var ganska snyggt faktiskt.

Innan dess – sedan 1700-talet – var det en ved- och kolkällare. Från gatunivån, eller lite under den egentligen då man tar ett par trappsteg ner i lokalen från gatan, leder en synnerligen brant trätappa ner en våning till hans mörkrum. Den delen av fastigheten är ännu äldre, från 1500-talet.

– En del grannar jag träffat säger att den äldsta delen av huset är byggd på en del av Stockholms gamla stadsmur. Jag vet inte, men det är vad de säger.

Anders Petersen sitter i soffan. På väggen bakom honom ett kluster bilder uppsatta i rader, mindre kopior, av materialet ur boken *Ingen har sett allt* från 1995. Den ska ges ut i Japan i en ny utgåva och även kompletteras. På kortväggen till vänster om honom ett annat kluster bilder uppsatta från kommande utställningen *Stockholm* som öppnar på Liljevalchs 17 maj. Dock inte säkert att det blir just de bilderna som sitter uppe där nu som till slut väljs ut, den processen pågår ännu när vi ses.

Och på bordet framför honom där en Treo just håller på att lösas upp i ett högt vattenglas – en efterhängsen förkylning som inte vill retirera – ligger ytterligare två buntar bilder till utställningen *Stockholm* med gummisnoddar runt. En med utvalda bilder. En med ännu inte utvalda.

Väggen till höger om honom är från golv till tak fylld av pärmar, åtskilliga hyllmeter av pärmryggar i olika färger med handtextade årtal, noteringar, ibland kortare information om innehållet.

– Ett bra sätt att förvara det man gör, men kanske inte så smart. Det finns fotografer, hjältar som Eugene Smith till exempel, som hade negativen för sig och kontaktkartorna för sig. Sen hade han numrerat kontaktkartorna och negativen. Men de fick aldrig va ihop. Det handlade om stöldrisken.

– Jag tänker precis tvärtom – det måste gå fortare. Så negativen är där kontaktkartorna är, inte på två skilda håll. Man ska ju egentligen inte hantera negativen, de ska va på en säker plats, det ska inte se ut så här.

Han reser sig upp, tar en pärm ur hyllan, sätter sig igen och öppnar den. Kontakt-

Jag vill ha närkontakt, vara på ta-avstånd. Men det har sina väldiga begränsningar med den här kameran när det är mörkt.

kartor i mapper i pärmen, negativ sparade i avsedda mapper blandat med kontaktkartorna.

– I det här fallet är jag rationell, det har blivit så. Ingen i dag vill ha mina negativ, mina kopior. De är intresserade av filer, digitala utskrifter. Jag borde ju helt och hållet gått in i den digitala världen och också fota digitalt, men det gör jag inte.

Anders Petersen knäpper upp en liten kameraväska i grovt nylon han har fäst i livremmen på höger höft och tar fram sin kamera, en analog Leica Kontax T3 med 35-millimeterslins, och lägger den på bordet.

– Jag har ju en så töntig kamera om jag ska va ärlig, den är skitdålig.

Så varför har du den?

– Det är en bra fråga... men det är att den är enkel, den är hyggligt skarp. Men den är inte bra att ha när det är mörkt, den går inte att använda då. Och den lilla blixten räcker bara två meter kanske, det blir bara en upplättning.

– Jag vill ha närkontakt, vara på ta-avstånd. Men det har sina väldiga begränsningar med den här kameran när det är mörkt.

HADE INTE LILJEVALCHS behövt renoveras hade Anders Petersens utställning *Stockholm* avlöst Situation Sthlms utställning med försäljarporträtt i samband med att tidningen fyllde 20 år 2015. Men renoveringen kom emellan, utställningen *Stockholm* sköts fram, det gick några år, Anders Petersen fortsatte ta bilder och i nuläget är utställningen på mellan 600 och 700 bilder. Men den måste bantas. Något.

– Jag har ordnat det så fiffigt att vi ska ha en slideshow i ett av rummen som är lik som en bok, två sidor, på väggarna. Varje sida ungefär 2-3 meter stor – som en uppslagen bok. Där kommer kombinationer av bilder att visas, det är digitala bilder som kommer där.

I ett utställningsrum blir det enbart stora stående bilder, i ett rum enbart stora liggande bilder, i ett annat rum hängs bilderna blandat stående och liggande. Det blir även inspelat ljud till utställningen.

– Ljudet du hör på tunnelbanan, på bussen, olika språk, dialekter – Rinkebyprat, Fisksätraprat – du hör riktig stockholmska, Söderslang, du hör måsar, tystnaden, ►

▲ **Situation Sthlms säljare Ann Malmberg fotograferades med sin mormors docka till utställningen Stockholm: "Andra gången Anders kom och plåtade hade han med ett stort fång gula rosor".**

► **Första fotoutställningen var i april 1970 på Café Lehmitz. Anders Petersen hängde bilder över baren och hade kommit överens med ägaren Kurt att de som kände igen sig fick ta ner bilden och behålla den.**

vattnet, bromsarna som tar på Kungsgatan. Såna ljud. Stadsljud. Det kommer läcka lite mellan rummen.

Och som vanligt när Anders Petersen fotograferar är det människorna framför hans kamera som bär den berättelse han vill förmedla.

– Staden är människorna, utan människorna blir det ingen stad. Det är människorna som färgar av sig på staden, därför försöker jag fånga just mångfalden. Jag är inte i första hand en fotograftyp som går omkring och vill ta fantastiska kort, det har jag aldrig varit. Jag är mera fascinerad och fångslad av de människor jag träffar, de situationer jag är med om, det är det som är fundamentet i all min fotografi – människorna.

Som Arne, som får vara med i nästan allting Anders Petersen gör. Som en referenspunkt.

– Jag sysslar med subjektiv fotografi, subjektivt på så sätt att jag går in med mina egna känslor och vill visa vad jag varit med om, även i det som händer i dag.

– Jag tar med det jag varit med om, för att det varit så viktigt för mig. Det är långa historier om de här människorna – människor jag träffat huller om buller genom livet, på fängelser, mentalsjukhus. Och vissa av de här människorna har betytt mycket och det är mitt sätt att memorera deras betydelse, mitt sätt att också ge en hommage till dem. Inte så mycket situationen i sig, som människorna. Jag återkommer till vissa människor, som Arne som jag träffade på sjuttio-tioalet, jag vill återvända till honom, höra hur han mår – han är en väldigt snillrik och intelligent människa – och om allt som händer i hans liv.

Anders Petersens kärlek till Stockholm och människorna och livet här har naturligtvis sipprat in och gett sitt avtryck i arbetet.

– Visst är det så. Jag har ju bott så länge i stan. Det är en underbar stad. Jag har min egen historia här, men också i Värmland, Karlstad – det var där jag växte upp som tonåring. Men först växte jag upp på Lidingö, sen Värmland, sen här sedan 1962 nånting.

Fotografen hade kommit dit och på ett väldigt ödmjukt sätt markerat att de döda umgicks på natten.

Hans första lägenhet låg inte så långt ifrån där vi nu sitter, på Prästgatan 44 B, en liten vindsvåning på 12-15 kvadratmeter, "fullkomligt perfekt, kallvatten och toa på vinden".

Då målade Anders Petersen i olja och skrev poesi och noveller, fick en del texter publicerade i några olika Värmlandstidningar. Men det var ett ensamt hantverk.

– Så träffade jag några människor som var fotografer. De stod mitt bland människor och fotograferade, pratade, umgicks, lärde sig saker. Och samtidigt kunde de, mitt upp i allt, vara kreativa och göra nåt – medan de var ihop i nån sorts gemenskap. Jag tänkte att det där är väldigt fint. Att man inte satt ensam på sin kammare utan var tillsammans med andra människor och upplevde nånting gemensamt, samtidigt som man – om man var tillräckligt snabb och lyhörd – kunde fungera kreativt, utveckla en idé om bilder.

Ungefär samtidigt gick han och klippte sig. Och medan han väntade på sin tur hos frisören bläddrade han i några tidningar som låg där. Då han är intresserad av korsord bläddrade han fram till ett korsord i en av tidningarna. Som illustrerades av en bild som saknade byline som visade spår i snön mellan några gravstenar.

– Fotografen hade kommit dit och på ett väldigt ödmjukt sätt markerat att de döda umgicks på natten – det kunde man se på grund av fotspåren... Jag tyckte det var så underbart litterärt, symboliskt. Och tänkte att det är så man skulle kunna använda sig av kameran. Jag blev alldeles tagen av den bilden.

Bilden var, fick ha reda på långt senare, tagen av Christer Strömholm.

VI PRATAR OM några av hans tidiga böcker, om "Gröna Lund" och "Café Lehmitz" och hur han jobbade med dem. Och om trilogin han gjorde från stängda miljöer – fängelse, psykiatrisk avdelning, äldrevård – och att han aldrig funderat så mycket över begrepp som låst tid och frihet, som när han arbetade med boken *Fängelse* under tre år på Avdelning 6, kallad Paviljongen, på Österåker – innanför sju meter höga murar, som 1.1 kilometer omger fängelset.

Är ett fotografi låst tid?

– Ja, visst är det. Det är inte av en slump man kallade Henri Cartier-Bressons första bok *The Decisive Moment*. I dag har det inte

◀ *En del av Stockholms stadsmur går i mörkrummet. Trappan ner är väldigt brant, men Anders Petersen har bara halkat i den en gång – när han kom in stressad från gatan med blöta skor och gick direkt ner.*

samma omedelbara tydlighet, eftersom det är en digital värld, fotografer tar många fler bilder på några sekunder, sen väljer man den bästa.

Han beskriver processen som att man måste vara väldigt vaken, veta att någonting kommer att hända. Inte nu. Men snart. Och då måste man vara beredd. Och man måste stå på rätt plats, ha rätt bakgrund, rätt ljus.

– Då är det verkligen en fråga om tid, den ►

rätta tiden, det rätta ögonblicket. När man väl en gång varit inne i den där femtondels sekunden det handlar om, då blir det som en drog, man blir påverkad, vill dit igen.

– Det är en stor motor i det hela när man uppfattar att det här är så nära en brännpunkt, så nära febern. Som är väldigt existentiell, värre kan det inte bli. Om man lyckas fånga den där knivsudden av tid så är det fantastiskt.

Jag nickar mot väggen av pärmar och frågar hur många sådana ögonblick som finns låsta där?

– Det vet jag inte... och ens idé om ögonblick förändras med tiden.

Anders Petersen beskriver sitt sätt att fotografera på som ”en typ av dagboks- fotografering, dokumentärlik och väldigt subjektiv”. Och bra skor och mycket tid är två viktiga förutsättningar för hans fotograferande.

Är du bra på att vänta?

– Ja, det är ju den bästa grejen, att man har tid. Bortsett från att jag måste ha nyfikenhet och tålamod. Men jag måste också

När man väl en gång varit inne i den där femtondels sekunden det handlar om, då blir det som en drog, man blir påverkad, vill dit igen.

vänta på rätt möjligheter, rätt tillfällen och rätt ljus, och rätt bakgrund och rätt situation och rätt stämning. Inte bara hos de människor jag ska fotografera utan också mitt eget stämningsslag, dagsformen.

– Jag kan inte bara hulla om buller rakt av ge mig ut på gatan och fotografera. Jag fungerar inte så.

Hur ser en arbetsdag ut?

– Jag går upp halv sju på morgonen, snabb dusch och ett stort glas kallt vatten. Sen går jag ut och är på gatan klockan sju. Då är jag vaken, inte tyngd. Sen går jag och ser människor. Jag tycker jag ser bättre väldigt tidigt på morgonen, man är olika men jag är sån – jag ser klarare, tänker klarare och jag känner klarare. Framför allt det senare är viktigt.

Han ritar formen av en triangel i luften med händerna för att illustrera vad han menar.

– Från början är jag på botten av pyramiden. Med alla dessa bekvämlighetstryggheter omkring mig, både emotionellt och materiellt. Men du måste frigöra dig från

▲ Om det spelas musik i ateljén så är det radio som står på – Skärgårdsradion eller Radio Lidingö. Anders Petersen har bred musiksmak och lyssnar på det mesta, "men det måste komma från hjärtat".

det, för det är en alltför tung ryggsäck att ha med ute på stan. Jag måste, så gott det nu går, få bort så mycket som möjligt så att jag blir så ren som möjligt, enkel, öppen, oskuldsfull.

– När jag kommer upp till spetsen på pyramiden, då finns en feber där. När jag kommer nära det börjar jag bli lite rusig, lite farlig. Då är jag väldigt öppen.

Det handlar om att man måste ta risker. Och att finna sin egen närvaro i det man ser.

– Så kan en dag se ut när det fungerar. Men det innebär att jag har bra skor, inte är för mätt, inte för trygg. Man får passa sig så man inte går omkring och tror att man vet allting. Man får se till att man är lite dum i huvudet, tar risker.

– Man har inte pratat om det när man talar fotohistoria, men det är en viktig del i psykologin i gatufotografi – man får inte vara för skärpt. Man måste vara i ett nolläge där allting är möjligt. Och samtidigt vässad.

En utmaning under arbetet med utställningen *Stockholm* har varit att han bott här länge, levt här, att vanans makt gör att

han blivit hemmablind och inte längre ser så mycket, urskiljer miljöerna med samma skärpa.

– Det handlar inte bara om hur saker och ting ser ut här utan också om mentaliteten. Men nu är den som tur är så mycket mer uppblandad, vilket gör den så mycket mer spännande. Människor har flyttat in, det händer saker, underbart.

Trycker du av kameran varje dag?

– Ja... när jag är på bettet gör jag det. I dag har jag inte tryckt av kameran. I går gjorde jag det. Jag trycker för ofta, kan man säga... jag framkallar ju film.

ANDERS PETERSEN VAR tillförordnad professor i fotografi på Högskolan för Fotografi och Film i Göteborg under åren 2003-2004.

– Då var den konceptuella, idébaserade fotografien modern. Men jag tror att den mer privatdokumentära fotografien, den subjektiva fotografien – eller vad man nu vill kalla den – också är konceptuell. Den behöver en tanke, en ram, en inriktning, en tydlighet. För att överhuvudtaget has en ►

chans att höja sin röst och bli hörd. Och på så vis är den också konceptuell.

Han tycker om alla typer av fotografi – natur, djur, landskap, sport, han har möjligen svårare för krigsfotografi och nakenfotografi.

– Men det spelar ingen roll vilken typ av fotografi folk sysslar med. Det som är helt och hållet avgörande är om det är trovärdig eller inte. Om man kan känna av personligheten, temperamentet, erfarenheten, känslan.

När han reser – vilket han gör ganska ofta – är målet med resorna att det ska tas bilder. Han känner sig privilegierad

Det spelar ingen roll vilken typ av fotografi folk sysslar med. Det som är helt och hållet avgörande är om det är trovärdig eller inte. Om man kan känna av personligheten, temperamentet, erfarenheten, känslan.

och berättar att han bland annat erhållit ett residence i Rom två gånger – 2005 och 2012 – som utmynnat i tre böcker. Och precis dagarna innan vi ses har han donerat en utställning till staden Rom.

Senast han var i Rom var han där en månad. I juli.

– Då är det morgnar och sena kvällar som gäller för att det ska bli nåt gjort, mitt på dan är det väldigt svårt att jobba.

Inte så bra för din kamera?

– Nej. Då uppehåller jag mig i såna miljöer att det funkar. Då är jag till exempel på Termini – centralstationen i Rom.

Så kamerans begränsning diktar därmed

ANDERS PETERSEN

FÖDD: I Solna 3 maj 1944

GÖR: Fotograf. Hans bilder hänger bland annat på Moderna Museet i Stockholm, Museum of Modern Art i New York och Centre Georges Pompidou i Paris.

Har gett ut ett trettiotal fotoböcker sedan debuten med *Gröna Lund* 1973. Och tilldelats en mängd priser och utmärkelser, bland annat blev han utnämnd till "Photographer of the year" på den internationella Fotofestivalen i franska Arle 2003.

AKTUELL: Med utställningen *Stockholm* på Liljevalchs 17 maj-1 september

var du hamnar och vilka bilder du kan ta där?

– Ja, det är alldeles riktigt, det har jag inte tänkt på tidigare men du har helt rätt. Med en så här enkel kamera som är så primitiv så tvingas jag in... jag byter aldrig objektiv, har alltid kört med en 35:a, vidvinkel. Då tvingas jag in på människor, den styr mig, men jag gillar också att komma nära in på människor så jag vet vad jag låtar.

– Jag vill utsätta mig. Det är genom att utsätta mig som jag har en möjlighet att känna. Det är svårare att känna på långt avstånd, om du har en halvmeter till det som händer, du känner det. Det är det jag menar med ta-avstånd. 📍

► När Anders Petersen bodde på Prästgatan jobbade han på Sjövalles bokhandel. En dag kom Harry Martinson in i sällskap med en vacker asiatisk kvinna: "Han visade bara henne sina böcker, köpte ingenting".

MED EGNA ORD

Tindra och ljug

● Du fladdrande sinne,
ett ljus osäkert sätt

En stor kraftig kropp
som vet att vi vinner
ett livslångt och
inte alltid soligt lopp

Slutligen ro bortom
denna, ljus blått tänds
oidentifierbar
klädd som naken
som döden
omskrivna kär

Vitt ljus utan slut
tindra och ljug,
skratta med näven
även vi som vårdats
kan dig, duggtäta regn

Blötdjur fria utan
galler och bur
håller tätt omkring oss
eviga lova mig

LB

ILLUSTRATION: LB

Fräls mig från allt

● Du sanning så klar, så ren men brutal.
Du frälser och sårar du ger samvetsqual.
För när lögn och du krockar i frontalkollision.
då smäller det duktigt, du ger ingen pardon.
Du är vass likt ett rakblad, du slår alla
på knock.
Låt mig vandra med dig för jag vill
slippa en krock.
Så ta mig du sanning och fräls mig
från allt.
För du är min Herre och jag vill
vara salt.

TOMAS

Alfabetet

Aldrig vara elak medvetet

Banan är en nyttig frukt

Citroner är en bra vitamin

Du är väl unik

Elaka, undvik dom

Frej heter jag i efternamn

Gå dit du tänkte först

Håll i pengarna så där lagom mycket

Innan du lovar, tänk efter en extra gång

Jag duger som jag är

Kan inte spara stålar som jag borde

Lena är mitt första namn

Morötter kokar jag varje dag

Ossian skulle jag aldrig döpa min son till

Peter heter min mans tvillingbror

Q

Roger heter min storebror

Såra aldrig någon

Tänk att livet är nu och väldigt kort

Ulla hette min mamma

Vänd dig aldrig om då du går ut genom grin-

darna den dag du muckar – det betyder att

du är tillbaks snart igen till fångelset

W

X

Yllekoftan ska alltid tvätta i 30 grader

Zebran – är den vit med svarta ränder eller svart
med vita ränder?

Åarna börjar bli isfria nu

Ärligheten varar alltid längst (gammalt ordspråk)

Önska dig alltid något när du ser ett stjärnfall

Tack för mig

LENA FREIJ

Gå i ide

● Vad hände med våren? Troligtvis försvann den med vinden. Jag personligen tror att det kommer ingen sommar som förra året. Sommaren kommer att bjuda på varannandagsväder, regn, sol, åska och blixtrar. Först ska vi ta påsken och allt annat bekymmer som gör en så glad. Men vad gör det bara man inte stressar ihjäl sig.

Nya tag, mer tidningar, mer jobb och mindre sömn. Kanske ska man göra som björnarna gör på vintern - jobba vår och sommar, sova på vintern och ha mat som reserv när man vaknar, typ konserver.

406

Förlåt mig

● Jag vill be om ursäkt att jag inte orkar säga hej och le varje dag. Men jag börjar bete mig lite som jag blir bemött och vissa dagar gör det bara så himla ont när nästan ingen säger hej tillbaka utan jag får onda ögon och föraktfulla blickar och beteenen och det gör ju så himla ont. För i min värld så säger man hej tillbaka eller visar någon positiv respons att man ler eller nickar. Fattar inte varför man inte kan bjuda på lite respekt och glädje när det ändå inte kostar något men betyder så himla otroligt mycket för den som redan ligger ner och inte är så högt uppsatt i kurs i det "normala". Vi har också rätt att få finnas och känna oss viktiga och betydelsefulla.

Men jag står med tungt och mörkt hjärta och nästan skäms för att jag inte orkar säga hej varje dag,

men jag måste skydda mitt inre som redan har så himla dåligt och värdelös självkänsla. Och när jag inte säger hej så gör det ju inte ont heller när ingen hejar.

Men ack vilken glädje och fröjd och förvåning när någon hälsar på mig först eller bjuder på ett leende utan mitt initiativ, då blir det som fullt solsken i mitt inre, det spritter av glädje, blir som ett törstigt barn som får bekräftelse på att jag duger och har rätt att finnas till, får förnyade krafter att orka strida vidare.

Dom dagarna som jag mår så bra att jag känner mig stark och glad och förhoppningsfull, dom dagarna när jag kan ta emot negativa smäl-lar utan att bli nämnvärt påverkad. För jag klarar av att boosta upp mig och jag klarar av att bara låta det passera utan att påverkas. Dom

dagarna är så underbara och blir som en positiv papegoja med mitt hej hej hej och enorma leende och glädje som jag hoppas kan smitta av sig och sprida glädjen vidare.

Så vill få tacka dig som orkar säga hej eller ge mig ett leende eller bara nicka, du gör min dag och ger mig så otroligt mycket kraft att orka strida vidare och jag är i stort behov av det.

Men en dag önskar jag att jag kan bli så stark att ingen kan påverka mig utan att jag klarar det galant själv och att jag skulle klara av att få ett annat jobb där jag kunde få en chans att glömma mitt förflutna och få en ny identitet, bli av med skammens stämpel att vara en sån där...

SIT 75

"En angelägen utställning som bränner till och berör"

VI&DOM EN UTSTÄLLNING OM HATBROTT

**Guidade visningar
lördagar & söndagar kl 15**

Visningarna ingår i entréavgiften
Läs mer på polismuseet.se

Polismuseet

"Jag trodde aldrig att det skulle hända mig"

Kvinnofridslinjen är öppen dygnet runt varje dag. Ditt samtal kostar ingenting och syns inte på telefonräkningen.

Du som möter våldsutsatta kvinnor i ditt arbete är också välkommen att ringa.

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid på uppdrag av regeringen.

 020-50 50 50
Kvinnofridslinjen
www.kvinnofridslinjen.se

STING
MANDAG 17/6

THE SMASHING PUMPKINS
FREDAG 31/5

VERONICA MAGGIO
TIS 4/6 • ONS 5/6 • TORS 6/6

WIZ KHALIFA
TORS DAG 2/5

SEINABO SEY
FREDAG 23/8

STONE TEMPLE PILOTS
ONSDAG 19/6

SARAH KLANG
FREDAG 10/5

MISS LI
TORS DAG 15/8

PETER JÖBACK
SÖNDAG 9/6

WEEZER
TIS DAG 16/7

ROBERT PLANT
& THE SENSATIONAL SPACE SHIFTERS
TORS DAG 13/6

MIRIAM BRYANT
FREDAG 27/9

LENNY KRAVITZ
TORS DAG 30/5

KRIS KRISTOFFERSON
& THE STRANGERS
FREDAG 7/6

J BALVIN
ONSDAG 29/5

JIREEL
ONSDAG 21/8

HOZIER
TIS DAG 20/8

DANKO JONES
FREDAG 16/8

CARLY RAE JEPSEN
TORS DAG 23/5

BACKYARD BABIES
FREDAG 24/5

GRÖNAN LIVE SVERIGES LÄNGSTA FESTIVAL!

ÖVER **60** KONSERTER
FÖR BARA **290** KR!

SE HELA VÅR LINEUP!
GRONALUND.COM

Deqa Abukar och Amal Said har sett hur vägen till ekonomisk självständighet kan vara svårare för kvinnor i förorten. Med nätverket Womenisa vill de ge kvinnor verktyg att nå sina mål och lyfta fram förebilder som de själva har saknat i medier och samhället.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO MARTINA HOLMBERG

ETT FÖRORTS- FÖRETAG

Två år efter att Deqa Abukars mamma kom till Sverige startade hon ett företag. Hon kunde inte språket bra, hon visste inte mycket om svenska

banker och lån, men hon hade drivkraften.

– Hon visade vägen för mig. Hon hade sämre förutsättningar än jag har, så jag har aldrig kunnat säga att jag inte kan, säger Deqa Abukar.

Hon såg också vad det kunde betyda som kvinna att bli ekonomiskt självständig.

– Min mamma hade kunnat hamna utanför samhället hur enkelt som helst, det hade kunnat vara vägen som var banad för henne. Men genom små verktyg och med hjälp av rätt personer har hon nu drivit företag i femton år. Det vill jag föra vidare i Womenisa.

Womenisa är ett nystartat nätverk för kvinnlig utveckling och entreprenörskap, som vill inspirera, stärka och skapa samverkan mellan kvinnor, framförallt med utländsk bakgrund. De vill minska köns- och ursprungssegregationen.

WOMENISA ÄR EN del av BLING, som erbjuder gratis rådgivning i Kista till personer som har en affärsidé, innovation eller lösningen på ett samhällsproblem. Tanken om ett kvinnoätverk föddes när Deqa Abukar och

hennes kollega Amal Said arbetade med affärsrådgivning hos BLING. De märkte att det var få kvinnor som kom till dem och började undersöka vad det berodde på.

– Vi såg att kvinnor i förorter och utanförskap behöver en annan approach än kvinnor inne i stan. Här har man inte samma tillit till myndigheter och organisationer. Vi började med tillitsarbete, säger Deqa Abukar, som gick ut med information om nätverket på olika plattformar där hon kunde nå kvinnor i vardagen, som barnavårdcentralen, öppna förskolan, bibliotek och kvinnocaféer.

Under det här arbetet blev hon själv mamma och insåg svårigheterna att komma iväg på olika aktiviteter.

– Jag är ensamstående och om jag inte har barnvakt blir det svårt. Vilka ambitioner jag än hade så passade det inte ihop med min verklighetssituation.

Därför erbjuder de barnpassning på Womenisas nätverksträffar.

– Det gör att det kommer en ny målgrupp som vanligtvis inte brukar ta del av såna här saker. Det är oftast de som hamnar utanför samhället, säger hon.

MÅLET MED NÄTVERKET är att tillhandahålla de verktyg en kvinna behöver för att nå dit

hon vill. De erbjuder kostnadsfri rådgivning och arrangerar olika typer av events, workshops och seminarier. Målet är att ha två nätverksträffar varje månad. Hittills har de bland annat haft workshoppen "Healthy habits", om att skapa bra strukturer och rutiner i sitt liv för att kunna avsätta tid till det man vill göra. En annan workshop arrangerades tillsammans med Forum Syd, som har ett program för kvinnor som vill starta företag utomlands. Och härom veckan träffades nätverket för att prata om diskriminering på arbetsmarknaden. Många kände sig begränsade och vittnade om lägre ingångslöner, att de inte klättrar inom företaget eller att de sökt hundratals jobb utan att få något.

– Det ska inte handla om utseende, hud-

Deqa Abukar, operativ chef på BLING och Amal Said, verksamhetsansvarig för nätverket Womenisa.

DET SKA INTE HANDLA OM UTSEENDE, HUDFÄRG ELLER VILKET PLAGG DU VÄLJER ATT BÄRA, DET HANDLAR OM POTENTIAL OCH KOMPETENS. **Amal Said**

färg eller vilket plagg du väljer att bära, det handlar om potential och kompetens. Det är där fokus ska ligga, säger Amal Said.

Förutom att vara verksamhetsansvarig för Womenisa jobbar hon med en förening som vill skapa tillgång till fysisk träning för kvinnor. Hon håller också på att starta upp podcasten Mompreneurs, där hon bjuder in mammor som är entreprenörer. Hon anser att det är viktigt att lyfta fram förebilder.

– Min pappa har alltid sagt till mig att

jag är bra, att jag kan, att jag är en ledare. Men jag har inte sett den representationen i samhället.

Också Deqa Abukar, som tidigare drivit en klädbutik på nätet, har saknat förebilder.

– Det fanns inte många som såg ut som jag i mediala eller offentliga rum och som visade att det är en möjlig framtidsväg.

Därför lyfter Womenisa varannan månad en kvinna – Månadens Womeneur - som tilldelas 10 000 kronor. En womeneur är

en "power-kvinna" som gjort en förändring för sig själv eller samhället. Första vinnaren var 16-åriga Sara Mihaljevic, som på Instagramkontot justmyarrt och i andra sammanhang säljer sin konst och skänker en del av inkomsterna till välgörenhet. Hon håller också på med kickboxning, poesi och skriver på en aktivisthandbok.

– Det finns ingen plattform som visar att de här tjejerna och kvinnorna finns, vi vill vara den plattformen. Som till exempel visar att min granne faktiskt är asgrym. Och om grannen som jag hänger med i tvättstugan har startat företag, eller nåt annat, då blir jag inspirerad. Vi har liknande förutsättningar. Den känslan vill vi skapa med Månadens Womeneur. Kan hon så kan jag, säger Deqa Abukar. 📍

VÅR KAMP MOT HÖGERPOPULISM BEHÖVS I EUROPA

MEDMÄNSKLIGHET FÖR EUROPA FRAMÅT!

NÄRODLAD
POLITIK

Centerpartiet
STOCKHOLMSREGIONEN

I GATUPLANET

Två miljoner femhundra tusen

kronor får Socialstyrelsen av Regeringen för att genomföra en forskningsstudie om att motverka missbruk och kriminalitet bland unga. Studien ska undersöka vilka tidiga insatser som visat sig ha betydelse. Socialstyrelsen ska bland annat titta på hur 18-20-åringar, som fått böter för brott mot narkotikastrafflagen, uppmärksammats av socialtjänsten i 15-17-årsåldern.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Vill bara återkoppla att detta är en mycket uppskattad uppföljning när man köper en tidning".

"Tack själv, för att du visade mig en Swish-genväg".

"Jag hade tänkt på dig kvällen innan och tänkte att vi människor alltid är så stressade och har så bråttom att vi har svårt att se vår nästa. Jättestrevligt och tack för länken".

"Jag blir glad när jag ser dig utanför COOP – och det var bra att du lärde mig hur man betalar utan kontanter".

Situation Sthlm är en fantastisk bra tidning om Sthlm. Jag läser det mesta.

GATUSLANG

"Ruttna upp"

*"Att man är less på hela skiten, tröttat på allt, rubb som stubb". Uttrycket har **Anette Wahlström** hittat på själv.*

JOHAN OLSSON

Raouia Barch har sina tidningar i en dragvagn. Det går att ha många tidningar i vagnen och den är bra när man promenerar i stan mycket. Vilket hon gör – från redaktionen med nyköpta tidningar till sin säljarplats vid Ringen i Skanstull alla fall en gång om dagen.

Är det din första vagn?

– Nej. Jag köpte den här vagnen för några månader sen, i februari. Jag hade en annan vagn först ett tag men den gick sönder, hjulen gick sönder. Jag använder ju vagnen mycket, går mycket fram och tillbaka.

Varför den här vagnen?

– Den är bra, rymlig, man får plats med många tidningar i den om man staplar dem lig-gande. Och hjulen är stadigare än på den förra vagnen, den här är bättre och har hållit längre, den förra höll bara några månader.

Har du en löpsedel på vagnen när du står och säljer?

– Jag brukar ställa upp en bunt tidningar på locket till vagnen så de syns. Och sen lutar jag en skylt med priset ovanpå tidningarna mot handtaget. Det syns bra när folk går förbi.

ULF STOLT

Per-Gustaf Veirulf har alltid Söder i sitt hjärta. Och hjärtat av Söder är Medborgarplatsen. Hit har han återkommit ofta, under tio år körde han taxi och hängde mycket utanför Scandic Malmen. En gång i tiden gick han i samma klass som Carola. BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag är född på Söder och har bott på Söder – här har jag mina rötter. Trots att jag är söderkis är jag djurgårdare. Ändå, hur många gånger har jag inte varit på Gröne Jägaren! Men jag ser till att inte prata sport.

Jag gick på Mariaskolan, i musikklass. Sen på Adolf Fredrik, i samma klass som Carola. Hon blev känd då och hennes pappa flashade med sin cabriolet när han hämtade henne. Jag har sjungit i kör, men livet har tagit sin tid, så det har inte blivit mycket över till musiken.

I tio år körde jag taxi och hängde utanför Scandic Malmen. Där fick man bra kunder. Jag har också kört lastbil och budbil. Det finns inte en gata i den här staden som jag inte har varit på. Men jag började dricka och tappade körkortet. Alkoholen fick jag problem med när en relation tog slut. Han var en kärlek som stod över allt annat. Men så sprack det och då sprack mitt liv också.

För fyra år sedan fann jag kärleken i Filippinerna, jag bor egentligen där nu. Kärleken kan få dig vart den vill! Jag kom tillbaka för två år sedan för att förnya passet och få ett nytt bankkort.

En gång blev jag rånad i Filippinerna, de tog telefon och rubbet, allt utom passet. Jag hade inga pengar och kunde inte kontakta min kärlek som bodde långt därifrån. Jag sov i en park. Folk reagerade på att det låg en vit kille där. De kom med mat och en kille tog med mig hem. Det var bussar hit och bussar dit och när vi kom fram hade hans mamma gjort en stor gryta med spaghetti och köttfärssås. Det var ju dyrt, men hon tänkte att det var det jag gillade. Folk är så fruktansvärt snälla i Filippinerna.

Jag har en del av ett arv kvar och när jag får det sticker jag. Jag har inte träffat min kärlek på länge, det är tur att det finns internet. Han väntar och väntar och undrar när jag kommer. 📞

Uppsökaren Camilla Jakbo
och äldreletsen Märta Granath.

MARIA HANSTRÖM

Socialtjänsten mer tillgänglig – ska nå de mest utsatta på gatan

I MÅNGA ÅR har Uppsökarteamet jobbat på stadens gator med att söka upp personer som sover ute, för att länka dem till samhällets ordinarie hjälpsystem. Men det finns människor som de har haft extra svårt att nå, som blivit kvar på gatan år efter år. De lever med olika svårigheter, exempelvis psykisk ohälsa, och vill eller orkar inte ha kontakt med socialtjänsten, då hjälpsystemet ofta kan upplevas svårtillgängligt. För att nå fram till dem och kunna erbjuda boendelösningar testar nu Uppsökarteamet tillsammans med Enheten för hemlösa och Boende- och behandlingsenheten nya samverkansformer.

– Vi gör socialtjänsten mer tillgänglig för dem som aldrig tar sig in till kontoren, de som är långt ifrån hjälpen och som har varit det i många år, säger uppsökaren Camilla Jakbo.

"Det är en mindre grupp personer [...] som inte kommer ur sin situation. De har inte haft någon socialkontakt på länge, om ens någonsin"

Camilla Jakbo

Inspirationen kommer från Portugal. För några år sedan vann Uppsökarteamet stadens kvalitetsutmärkelse och för prispengarna gjorde de studiebesök i Lissabon.

– Där var det en frivillighetsorganisation som jobbade uppsökande och det var samma personer som träffade

människan på gatan som sen också ordnade boendet och var personens boendestödare när den fått en lägenhet. I Sverige ser det annorlunda ut då det är flera olika steg och funktioner inblandade.

I Portugal hade den hemlösa personen kontakt med färre under processen. Mycket handlade om att bygga relationer.

– De lyckades nå en målgrupp som vi upplevde att vi hade svårare att nå, säger Camilla Jakbo.

Uppsökarna började titta på hur de kunde göra något liknande, anpassat till svenska förhållanden.

KARTLÄGGNING AV MÅLGRUPPEN

Förra året genomfördes en förstudie, med en kartläggning över vilka personer det rör sig om.

– Det är en mindre grupp personer som vi uppsökare känner till sedan många år och som inte kommer ur sin situation. De har inte haft någon socialkontakt på länge, om ens någonsin, säger Camilla Jakbo.

Enligt Sofia Månsson, biträdande enhetschef för Uppsökarteamet, lever personerna ofta med olika typer av psykisk ohälsa.

– Man kanske också har dåliga erfarenheter av socialtjänsten sedan tidigare vilket har gjort att man inte vill ha kontakt, säger hon.

Under förstudien tittade de också på om något går att ändra i uppsökarnas arbetsmetod.

– Det mynnade ut i en arbetsmodell som vi testar nu. Det är för tidigt att säga något om resultat, det är ett långsiktigt arbete. Det tar tid att bygga relationer, säger Sofia Månsson.

"Vi ska vara mer flexibla i vårt utredande, följa med uppsökarna ut och träffa den hemlösa personen i den miljö som den befinner sig i." Joakim Litzén

ENHETEN FÖR HEMLÖSA BLIR MER FLEXIBLA

Uppsökarteamet och Enheten för hemlösa, som är myndighetsutövande socialtjänst, ska nu jobba ännu tättare tillsammans än tidigare när de gäller de här personerna.

– Vi ska vara mer flexibla i vårt utredande, följa med uppsökarna ut och träffa den hemlösa personen i den miljö som den befinner sig i och börja samtalet där, säger Joakim Litzén, enhetschef på Enheten för hemlösa.

Tanken är det ska bli mer konkret för personen vad den kan få för insatser.

– Det känns spännande och väldigt rätt att jobba på det här viset som socialtjänst, att möta upp dem som far väldigt illa.

När personen väl har länkats till Enheten för hemlösa har man där valt att ta bort ett led i processen. Istället för att gå via Vuxenheten för utredning kommer personen direkt till en biståndshandläggare på Vård och Omsorg.

– Uppsökarna finns också kvar mycket längre i samarbete än tidigare. De kan ha blivit viktiga personer för den här individen och vi vill ju se att personen blir kvar, säger Joakim Litzén.

ÄLDRELOTSEN LÄNKAR HEMLÖSA PENSIONÄRER

En annan del av Uppsökarteamet är den nya tjänsten Äldrelots, ett ettårigt projekt som ingår i stadens satsning på äldre människor i hemlöshet, 65 år och uppåt. Äldrelotsen Märta Granath jobbar dagtid, både på fältet och kontoret. Personerna söks på kvällstid upp av ordinarie uppsökare som sedan kopplar in äldrelotsen.

– En del äldre kanske inte har

UPPSÖKARTEAMET

Uppsökarteamet jobbar dag, kväll och helg över hela Stockholms stad. Vissa platser besöks regelbundet, som Sergels torg och Centralstationen. Turer långt från city sker oftast utifrån tips som kommit in till dem.

Uppsökarna, inklusive äldrelotsen, är inte myndighetsutövande socialtjänst.

Av de totalt 145 personer som uppsökarteamet haft närmare kontakt med under 2018 tog 122 stycken (84 %) emot stöd i att få kontakt med ordinarie hjälpsystem, som socialtjänst, psykiatri och/eller hälso- och sjukvård.

Cirka en tredjedel är kvinnor. Äldrelotsen har sedan årsskiftet jobbat aktivt med 22 hemlösa pensionärer. Många av dem har blivit länkade till socialtjänsten eller har fått en lösning på annat sätt.

Den som ser en hemlös person övre 18 år, som man tror behöver hjälp i kontakt med socialtjänsten, kan ringa Uppsökarteamets fältnummer: 08-508 256 73.

orkat kontakta socialtjänsten, en del har aldrig varit i en sådan här situation tidigare och en del kan ha så stora stödbehov att man inte klarar det, säger hon.

Äldrelotsen fungerar som ett stöd i kontakten med den myndighetsövande socialtjänsten och kan ringa samtal, formulera en ansökan eller följa med på första mötet. Men det behöver inte bara gälla myndighetskontakter, Märta Granath kan även finnas med som stöd i annat som syftar till att komma framåt.

Sedan sommaren 2018 finns också ett antal nya boendeinsatser för äldre hemlösa personer, både akuta platser och seniorboende.

– Det är många som inte känner till det, som säger att det inte är någon idé att söka tak över huvudet-garantin för att de har varit på vanliga akutboende och tycker att det är obehagligt. Men nu finns det nya boendemöjligheter.

MARIA HAGSTRÖM

Ersta undersöker vården för hemlösa kvinnor

ANTALET HEMLÖSA kvinnor i Stockholm har ökat. De utgör drygt 30 procent av de hemlösa människorna i staden och lever ofta i en särskilt utsatt situation. Enligt Ersta Sköndal Bräcke högskola är dödstaten bland hemlösa kvinnor tolv gånger högre än hos män. Därför startar de nu ett projekt för att undersöka hur jämlik vården är.

– Vi ska titta på hemlösa kvinnors hälsa och identifiera vilka faktorer som underlättar eller försvårar för dem att söka vård. Vi vill, utifrån kvinnorna själva, ta reda på vad som kan göras för att de lättare ska kunna få den vård de behöver, säger Anna Klarare, lektor och projektkoordinator vid Ersta Sköndal Bräcke högskola.

De kvinnor som deltar i projektet är inskrivna vid en vårdavdelning för somatiskt sjuka hemlösa eller kvinnor som söker vård vid en öppenvårdsmottagning för hemlösa personer i Stockholm.

– Vi vill ta reda på vad som passar denna grupp bäst. Vill kvinnorna ha tillgång till en vårdcentral, en slutenvårdavdelning eller en vårdcentral som åker runt? För vårdcentralernas öppettider kan vara ett av problemen. Att boka en tid till nästa vecka kan vara ett problem för en hemlös person, som har fullt upp med att överleva, säger Anna Klarare.

Projektet pågår fram till september 2022.

MARIA HAGSTRÖM

4208

uppdrag har personer fått via det sociala företaget Blixtjobb under 2018.

Där kan människor i hemlöshet och missbruk anlitas för städning, flytt hjälp, trädgårdsarbete och enklare renovering. I snitt har det varje månad gett arbetstillfällen åt 30 personer. Blixtjobb har fram tills nu drivits av Stockholms Stadsmissionen, men i samband med att organisationen nu smalnar av sin verksamhet tar Skyddsvärnet över.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

Abaton
PRODUKTION AB

AL
ATRIUM LJUNGBERG

Bonnier
Fastigheter

Acne 艾可尼

fonden

BONNIER
Solutions

Active Catering
SEDAN 1988

ashurst

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

advokatfirman sallnäs

BRANDKONTORET
Förmyndighetens Brandtjänst
0800-000000

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

bravida
VI GER FASTIGHETER LIV

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

ASSA ABLOY

Brunnberg & forshed

afa
FÖRSÄKRING

Attendo

Brücke diakoni

AHRBOM & PARTNER

Autoexperten

BTH BYGG

Akademikerförbundet SSR

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF
NORDEN

Akademikernas
a-kassa

Balzar Beskow

BYGGNADS

ALLBA

bergkrantzarkitekter

Capio Geriatrik

ANDERS
BODIN
FASTIGHETER

BESQAB

Capio Maria

APOTEK ICA

BOLIDEN

Capio Psykiatri

CEDERQUIST

centric

CR

CERTE REVISION

CHINA TEATERN

Colly
ETT FÖRETAG I INDRUDET

COWI

Danske Bank

DANVIKSHEM

dina Dina
Försäkringar

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

efs
En missionsrörelse
i Svenska kyrkan

EM
EINAR MATSSON

Electrolux

ERSÉUS ARKITEKTER AB

Ersta diakoni

FB
FAMILJEBOSTÄDER

f Fastighets

FCG

HAMMER & HANBORG

Flinks JÄRN

FLOWY

HANSA PROJEKT

Folkhem

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

FF Profilreklam AB
www.ffprofilreklam.se

Fora

FOURSIDE

gibon

Gullers Grupp

gro
advokatbyrå

Grönalund

Grönsakshallen
Sorunda

H2M

HAMMARBY IF

HEBA
FASTIGHETS AB

Hertz

HMXW arkitekter

HOTELL JOUREN
ett tryggt boende

hiQ

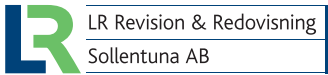
HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsfreder

Hyresgästföreningen

IKANO
Bostad

inplenion.

inResonance
Always in Tune

GUSTAV III:S ANTIKMUSEUM

Den tänkande handen

H.M. KONUNGENS STIPENDIETÄVLING
FÖR UNGA TECKNARE

2019

VÅRUTSTÄLLNING

Kungliga Slottet

27 APRIL – 23 JUNI

Fri entré till utställningen

Kungligaslotten.se

Biskopen med det stora samhällsengagemanget

GÖR INTE SKILLNAD PÅ MÄNNISKOR

EVA BRUNNE & SARA GRANT

Hon var Sveriges första öppet homosexuella biskop. Under de tio år som gått sedan Eva Brunnes biskopsvigning har Svenska kyrkan klivit fram som en röst att räkna med i kampen mot främlingsfientlighet och för allas lika värde. Här berättar hon själv om twitterstormarna, politiken och det outtröttliga arbetet för medmänsklighet.

ART NR: 52637883
PRIS: 246 KR/ST

Eva Brunne
i samtal med Sara Grant

Pris:

246kr
/st

»Gör
INTE SKILLNAD
på människor«

VERBUM

VERBUM

BESTÄLL NU

verbum.se

order@verbum.se

08-743 65 10

STOCKHOLMSKRYSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du blåddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljuszglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Ulf Lööf, Sandviken

Nyckelband:

Britta Granholm, Järfälla
Gun Ahlbäck, Brottböy

Se förra månadens lösning på sidan 46.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

KNÄDAR HÖG-LJUJT	VERB-KOMPLEMENT	VISAR VARIFRÅN DU KOMMER	↓	BOCKAR VI FÖR MANDEL													
DEN SKYMMER MÄNEN									BÖR MAN EJ MUSEIFÖREMÅL								
GÖR SIG EXPERT-EN																	
VERKAR STÖTT-ANDE					PLUS UTE MERA BÖJT												
FAT		LEVER PÅ MÅDA-GÅSKAR STAT I STA-TERNA															
ETT LÅST-BÄRT STÄLLE	→			NÅGOT DYLIKT ANTAL													
→					KÖR LOKALT FAR				INFER-NOMAN	DEN FÖR-SVIN-NER I ETT TÖCK-EN		KAN VARA PUTT IBLAND	↓		↓	KAN STRÖM VARA	HÅLLER OAVBRU-TET PÅ I
FÄR KNÄPPAST EN VÄNLIG SMÅTJUUV											→						
SÄDAN BÄTTRING ÖNSKAS					OFRUKT-SAM VIMMEL-KANTIG								UNDER-GÅNG				AKTI-ERNA
→					HÄLL-HÅKE			↓		FÄR OPRÄK-TISKA HANT-VERKÄRE KYLA							
CALVA-DOS-STAD		BLIR ÖKEN-VANDRÄRE HÄLLA I SLANTÄRNA											KÖR I UPPSALA				NORP-ADE
ÄR VÄR-ENS FÖR-STA GRÖNSKA					TEORI LYKKE								ANAIS, FÖRFATTÄRE				SOUTH DAKOTA STRÄCKA
ÖVERTYGA									HUVUD-FRONT TAUBE		↓						
BUDDY HOLLYS PEGGY	→																
TÄLA				TLLHÖR STORA BJÖRNEN KOLIK						BLOMS-TERMARK		MED MIDJA SOM EN VIDJA SES HÖGA VISAN I					
VISAR TIDENS GÅNG	→																TRALLORD GÅR I ANDRAS KLÄDER
→					GIRAT SLÅS JULKLAPP												
→				DEN STÅR ALDRIG STILLA								STOCK-MÅTT I HAVETS BERG					HJÄLPER I NÖDFALL
HUGGEN HÖG PÅ HAAG-ÅK				GER KOL OCH SOL									NOT OCH NAT				
STÅR RAK PÅ MON					LITAU-EN KORT					FÄR MAN I OASEN							

Konstruktör: Marie Peterson-Engnell. Foto: Bigstock © Keesing Sverige AB

Namn:

Adress:

Postadress:

Skicka in ifyllt kryss
senast 21 maj
till: Situation Sthlm
Timmermansgatan 38
118 55 Stockholm

SVEPET

KRISTIAN BENGTSSON

Martin Luuk skriver ner nattens tankar på dagen

BOK ROMANEN *ELKOMIKERN* ÄR EN STRÖMFÖRANDE RESA UPP OCH NEDFÖR SVERIGE

EFTER EN TID av världsberömmelse är elkomikern Lars Fureskär tillbaka i Skara där han växte upp. Tillsammans med sin bror, som med stoppuret i hand varje kväll klockar hans föreställningar av säkerhetsskäl, reser de nu upp och ner för de svenska riksvägarna med sin show i en ändlös kavalkad av småställen, enklare motell och vägkrogar. Allt medan elektriciteten som varje kväll förs genom Lars Fureskärs kropp inkasserar allt större andelar av hans liv.

Idén till romanen *Elkomikern* är egentligen femton år gammal. Och då i form av ett filmmanus.

– Det finns ju en idé kring elkomikern

och hur han tar i sig el och hur det förtär honom. Men det är känslan jag vill åt. Som jag kan känna igen själv i synen på livet. Känslan av att livet i sig kanske är meningslöst, man måste fylla det med nåt – det där som får oss att leva måste leva upp så att vi kan få motivation att leva vidare.

– Dansen han gör är både livsbejakande och livsförnekande. Han brottas ju själv med varför han ska stiga upp på morgonen?

PRECIS SOM MED förra romanen *Gud har för mycket tid* har Martin Luuk varje skrivdag promenerat från lägenheten på Kungsholmen till trähuset

vid båtklubben i Rålambshovsparken där han har sitt arbetsrum.

– Sen har jag en andra växel som jag lägger i när barnen och min fru somnat. Då har jag några timmar på kvällen och natten, med en annan typ av tankar som kommer upp. De är lika viktiga för boken, men jag skriver inte ner dem, jag talar in dem så jag kan använda dem dagen efter.

Om han bara skriver på dagtid kan det bli lite för "fabriksaktigt och drivet på fel sätt".

– Det behövs nattens svackor och mystiska tankar och melankoli för att det ska bli en helhet. Det har också att göra med vilken typ av tankar och känslor man har, det skiljer sig från dan, ser annorlunda ut. Jag har kanske ingen förklaring till det, men det tar fram andra sidor.

MAN ÖPPNAR BOKEN SÅ KOMMER DET ETT FYRVERKERI OCH EN HAND STICKER UT OCH RUSKAR TAG I LÄSAREN.

MARTIN LUUK SKRIVER sig in i historien, kastar och skriver om, tills han når rätt känsla.

– Folk som sätter upp Post-It-lappar med handlingen är nog ett mer effektivt sätt att jobba. Men eftersom jag mer är ute efter känslan måste jag skriva mig in, det är mycket en chansning.

– Mitt naturliga sätt att skriva är inte att skriva en historia utan att skriva känslor och idéer. En roman måste ha en historia, det måste finnas en framtrörelse.

Han beskriver själva skrivandet som att "i sin avskalade form är det bara bokstäver på ett papper".

– Jag kan önska att man öppnar boken så kommer det ett fyrverkeri och en hand sticker ut och ruskar tag i läsaren och gör allt det som de skrivna orden nu måste göra.

– En bra dag känns det som att det flyger ut saker ur pärmarna.

ULF STOLT

ULF STOLT

Thomas Gunillasson

MUSIK Säg honom för första gången för någon månad sedan på Glenn Miller Café i nya konstellationen Dundret, tillsammans med Ulf Ivarsson på bas och Hux Nettermalm på trummor. Fritt och skvalt och löst i kanterna, elektroniskt och svängigt.

Men Thomas Gunillasson spelar gitarr och elektronik i flera band, bland annat Thymeshift som i sin tur samarbetar med olika musiker som Katrine Amsler och Hilmar Jonsson.

En gitarrist värd att kolla upp. Och hålla ett öga på.

REDAKTIONENS TIPS

Janne Josefsson reflekterar

TV I sex avsnitt under maj återvänder journalisten Janne Josefsson till några av de mest uppmärksammade reportage han gjort under de senaste trettio åren.

– Vi har valt några av de reportage som stannat kvar i mig och som på ett eller annat sätt är aktuella än i dag.

I programserien träffar Janne Josefsson både somliga av sina hårdaste kritiker, samt några av de personer han granskat genom åren. Och reflekterar över sin egen roll som granskande journalist.

– Jag har personifierat den uppkäftiga journalistiken och i den här serien reflekterar jag över min egen framfart. Kan jag se människorna i ögonen och mig själv i spegeln?

ULF STOLT

Lösning kryss #260

Se förra numrets vinnare på s.45.

"Den dör aldrig helt så länge jag lever." – Sista meningen i Tove Ditlevsens *Gift*, som ges ut på nytt på svenska i maj.

"Korsetten var symbolen för modeslaveriet."

Henric Bagerius

BOK Kampen mot "modeslaveriet" är en relativt okänd sida av den kvinnliga frigörelsen. På slutet av 1800-talet bildade grupp stockholmskor föreningen Nya Idun, som finns kvar än i dag, och gjorde uppror mot korsetten. Snart hade en dräktreformrörelse skapats.

– Det handlade om makt, frigörelse, självständighet, skönhet och hälsa, säger Henric Bagerius, docent och universitetslektor i historia, som har skrivit boken *Korsettkriget*.

Idén till boken föddes när han upptäckte att mycket i den tidens skönlitteratur handlade om kläder och favoritförfattaren Anne Charlotte Leffler skrev om korsetter.

– De var en jätte viktig del i den kvinnliga kläddräkten, men väckte

SARA MÅD KEV

väldigt starka känslor. Korsetten var symbolen för "modeslaveriet". Dräktreformrörelse använde ett starkt språk, som att "befria kvinnor från kastmärket i pannan".

De menade att det var nödvändigt att slå sig fri från modeslaveriet för att kunna vinna respekt och självständighet. Korsetten ansågs även strypa blodtillförseln till hjärnan. Men det fanns också läkare som hävdade att

det var tvärtom, att blodströmningen blev bättre för att kroppen hölls rak.

Rörelsen skapade mer hälsosamma klädmödelier. Korsetten ersattes av ett reformliv, ett åtsittande linne.

– De förändrade kvinnors sätt att klä sig, men de lyckades inte förändra uppfattningen om att kroppen måste formas och vara fast, den lever vidare än i dag.

MARIA HAGSTRÖM

Konstnärer som vill beröra

KONST Med utställningen *Berör mig* utforskar sex konstnärer – Lovisa Ringborg, Aida Chehrehgosha, Snövit Hedstierna, Martina Hoogland Ivanow, Kent Klich och Heba Y Amin – kulturens och konstens innersta kärna: att bli berörd.

Med olika arbeten i video, film och

PRESSBILD

Martina Hoogland Ivanow.

fotografi vill de skapa tankar och insikter om vad som är möjligt, både samhälleligt och i våra egna liv.

Öppen vernissage lördag 27 april på Centrum för fotografi på Tjörhovsgatan 44. Utställningen är en del av Kulturnatt 2019 och pågår till 16 juni.

ULF STOLT

Kårp siktar mot stjärnorna

MUSIK Efter de uppmärksammade singlarna "Therapist2", "Freak Smile" och "Devotion" fortsätter Kårp – vars medlemmar hävdar att de träffades på en kurs i UFO-spaning – att utforska den musikgenre de själva gett namnet dödsdisco. De nio låtarna på *Album 1* visar att de faktiskt kan vara både svävande, melodiska och följösamt dystra.

– Våra förväntningar är skyhöga och vi siktar som vanligt mot stjärnorna, om man får använda ett så nittiotalskt uttryck, säger sångerskan Anna-Maria Lundberg.

PRESSBILD

ULF STOLT

Värt att kolla upp:

Manhattan

Zara Kjellner

BOK Mammans rum på Karolinska, läsesalen på KB och jobbet på Lindex. Huvudpersonen Sonia rör sig ett år i samtidens Stockholm.

Se mitt sound

TV I sex avsnitt får vi följa den döve finske rapparen Signmark – Marko Vuoriheimo – när han försöker etablera sig i Sverige.

Swedish House Mafia – Purgatorium

Alexander Wessely

UTSTÄLLNING Samma veckas de spelar i Stockholm visas SHM:s väg genom skärselden på Fotografiska.

Sparkonto utan ränta är som vår utan

Bli inte nollad - öppna sparkonto direkt*

Fria uttag och utan avgifter

SBAB!

*Vi har insättningsgaranti på våra konton enligt beslut av Riksgälden. Det innebär att du får ersättning för ditt insatta belopp upp till 950 000 kr om SBAB skulle gå i konkurs eller Finansinspektionen beslutar att garantin ska träda in. Dessutom kan du få ersättning för insättningar från vissa särskilda händelser med högst 5 Mkr. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin. För mer information se www.riksgalden.se/sv/insattningssgarantin/

DÅTID STHLM

MAJ 1952

MÅLSMÄNNENS RIKSFÖRBUND skriver till kungen och vill att sjuåringar inte ska få vistas ensamma på biograf, ska utrustad med legitimationskort samt att det föreslagna granskningsrådet ska utökas med specialister på barnfilm.

Ungefär 8 000 cancerfall upptäcks årligen, av dessa strålbehandlas cirka 3 000 på någon av Gustaf V:s tre jubileumskliniker i landet, störst av de klinikerna är Radiumhemmet. Som också är bland de världsledande vad gäller behandling av äggstockscancer.

Ett gångtunnelsystem planeras mellan Centralen och den nya tunnelbanestationen.

Tio personer omhändertas av radiopolisen efter ett våldsamt slagsmål på Götgatan. På Katarina polisstation blir alla sams och släpps utan polisiära åtgärder.

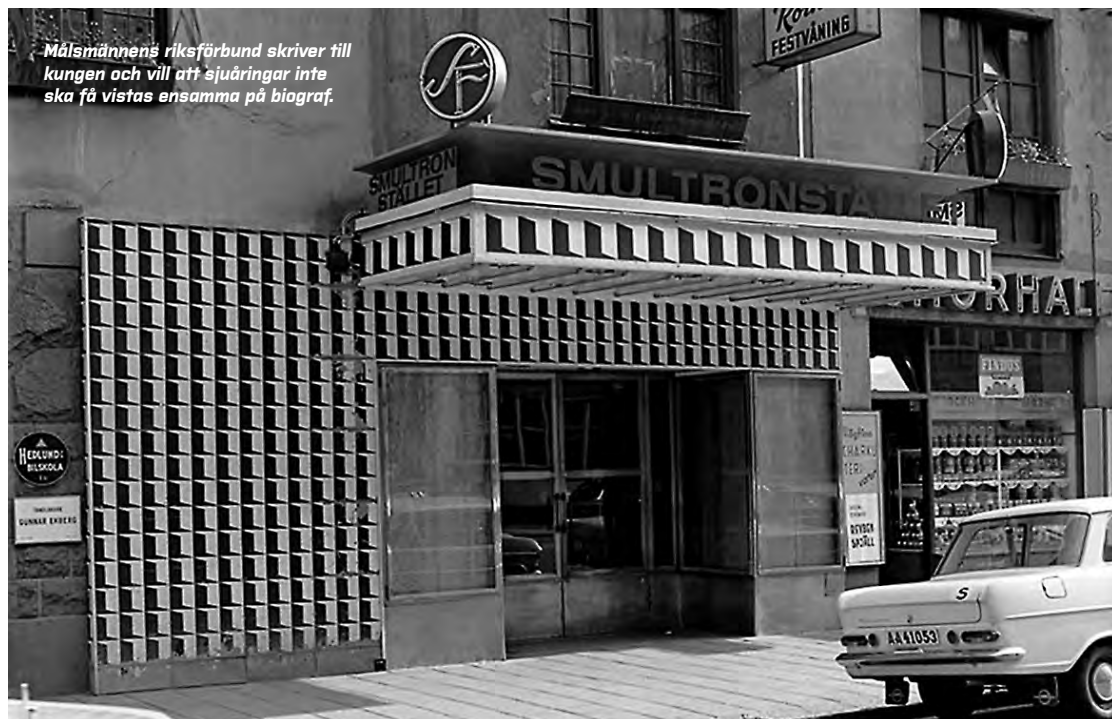
Trav på Solvalla. Direktåg avgår från Centralen, man kan ta spårvagn till Sundbyberg och sedan en kvarts promenad, eller ta en droskbil för 2 kronor per person från Odenplan.

Värdepapper för 200 000 kronor brinner upp vid ett inbrott hos Axel G. Janssons smides- och mekaniska verkstad på Söder. Värmen från skärbrännaren som används för att ta upp ett hål i kassaskåpet blev för hög och antände skåpets innehåll – vilket saknade kontanter.

Ingrid Olsson från Bromma tar studenten från sjuksängen på epidemisjukhuset. Hon förhörs via högtalare och klarar sin muntliga tentamen.

En dr Oterdahl från Stockholm är anhållen i Marseille och väntar på att utvisas till Sverige, där han är anklagad för homosexuella förbrytelser.

Bellmansro brinner ner till grunden. Troligen på grund av en överhettad spis.

FÖR FÖRSTA GÅNGEN I VÄRLDEN HAR MAN LYCKATS FRAMSTÄLLA SYNTETISKT MORFIN: 'EN MILSTOLPE I ALKALOIDKEMIN'.

DE TVÅ MÄNNEN bakom medlemsföreningen "Fotoklubben 66:an" – som sålt pornografiska bilder från en lokal på Östgötagatan – åtalas.

Vanadisbadet öppnar för säsongen 18 maj klockan 07.00.

En flicka i 20-årsåldern är försvunnen. Man vet inte vad hon heter eller hur hon ser ut. När hon sökte rum använde hon namnet Andersson.

Tre personer får 16 000 volt ström i sig på Barkarby station när de lastar en öppen godsvagn. Alla tre klarar sig "häpnadsväckande lindrigt undan", enligt sjukhuset.

Liten annons i DN 19 maj: Den dam som på en privat fest i Saltsjöbaden efter middagen tog en liten silvreväska, är iakttagen och identifierad. För att undvika polisanmälan ombeds hon återlämna

väskan till värdparet.

Hajby-affären behandlas i konselj. Regeringen godkänner justitiekanslerns beslut och bifaller att deras utredning ska hemligstämplas.

16 extratåg från Stockholm central sätts in i pingstrafiken – 4 västerut, 5 söderut och 7 norrut.

En lagerarbetare på Reimersholms spritfabrik åtalas för att under några år ha smugglat ut flera hundra liter brännvin i flaskor, dolda i en specialsydd damkorsett med extra fickor.

APOTEKARE KURT ERNE rapporterar i Farmaceutisk Revy att amerikanen Gates lyckats med syrebryggan i molekylen och därmed, för första gången i världen, lyckats framställa syntetiskt morfin: "En milstolpe i alkaloidkemin".

Det finns planer att bygga ett friluftsbad i Djursholm. Kostnaden för omklädningspaviljonger, bassänger, plaskdammar, lekplatser och parkering beräknas till 500 000 kronor.

Friherre G. Hummerhielm i Stockund fyller 75 år.

Skränfria fritidslokaler med både boxningsring och bordtennisutrustning invigs i Västra Årsta.

Veckorevyn utser årets Fröken Stockholm på Tivoli. Vinnaren tävlar i Fröken Sverige och kan vinna en USA-resa.

Enligt en avhandling tillförs Stockholm årligen en varumängd på drygt 6 miljoner ton. 3 miljoner ton varor förbrukas i staden.

Carl Eldhs Branting-monument – 6,5 meter långt, 4,5 meter högt och väger 7,5 ton – transporteras på natten från Herman Bergmans konstgjuteri i Enskede till Norra Bantorget. Transporten tar tre timmar.

Två tredjedelar av alla begravingar i Stockholm sker i krematorier.

ULF STOLT

MAJ

1697 Slottet Tre kronor brinner ner. Sveriges gamla riksarkiv och kungliga biblioteket förstörs. Branden startar i högborgens södra länga ovanför rikssalen.

1967 Kaknästornet, länets högsta byggnad, invigs. Det är 34 våningar, 155 meter högt. Tornet stängdes för allmänheten, av säkerhetsskäl, på juldagen 2018.

1990 Katarina kyrka på Söder brinner för andra gången. Kyrkan återuppbyggs och invigs igen 1995. Kyrkan står på platsen där offren från Stockholms blodbad brändes.

Vimpeln kommer från
Stadsmuseets samlingar.

FAKTA

Tillverkad 1952, använd 1953
Bredd: 272 millimeter
Höjd: 150 millimeter

Vimpel av konstsilke. Tryckta
motiv i rött, blått och gult mot
vit/äggskalsfärgad botten.

Text: "700 år Stockholm" med
Gothiska bokstäver.

Övriga tryckta motiv på vimpeln
är Stockholms Stadshus, en
bild av Sankt Görän och Draken
i Storkyrkan, samt en heraldisk
sköld med bild av Sankt Erik
med krenelering.

ANVÄNDNING

Vimpeln användes vid Stockholms 700-års
jubileum som firades 1953 i stället för 1952,
på grund av att sommarolympiaden i Hel-
singfors ägde rum 1952 och arrangörerna
ville undvika att de båda evenemangen
kolliderade. Firandet pågick mellan 8 maj
till 13 september.

KURIOSA

Vimpeln överlämnades till
Stadsmuseets samlingar av Maria
Högwall, arkivarie vid Stockholms
Stadsmuseum. Hon påträffade
vimpeln bland andra föremål i en
syvall hon köpte hösten 2006 för
375 kronor på Myrorna.

Jubileumsvimpel, Stockholm 700 år

PÅ HÖRNET

Birger Jarlsgatan/Mäster Samuelsgatan

"Jag kan sakna skogen lite ibland."

NAMN: Henrik Frohm

ÅLDER: 40 år

BOR: Bromma

GÖR: Konsultchef

Vart är du på väg?

– Tillbaka till kontoret i Kungsträdgården. Jag jobbar på IHM Business School. Jag är konsultchef, hanterar alla de som genomför våra utbildningar.

Kom du hemifrån nu?

– Nej, jag har varit på ett annat möte. Kommer från Hötorget, skönt med en promenad.

Dialekten, var kommer du från?

– Småland. Jag har bott här i nio år nu, så relativt ny i stan. Men jag trivs bra, allt har sina för- och nackdelar. Jag kan sakna skogen lite ibland.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Samhällsmatchen är samlingsnamnet på Hammarby Fotbolls ansvarstagande utanför de kritade linjerna. Hammarby Fotboll är en del av samhället och för väldigt många en stor del av livet. Därför ska vi också vara en samhällskraft att räkna med. Samhällsmatchen är vårt sätt att ge tillbaka och delar vår värdegrund kring gemenskap, kärlek och respekt – men tar också avstamp i FN:s globala mål kring hälsa, jämlikhet och sysselsättning.

Skolbesök i söderort

Sedan 2016 har Hammarby Fotboll genomfört skolbesök med spelare från både herr- och damlaget. Det primära syftet med skolbesöken är dock inte att diskutera fotboll, utan att lyfta frågor som handlar om vad det innebär att växa upp och vikten av att arbeta hårt för att nå sina drömmar samt att få barnen att förstå att allt är möjligt oavsett var du kommer ifrån.

Skolbesöken innebär att A-lagsspelarna får dela med sig av livserfarenheter och perspektiv, för att motivera, inspirera och visa att det går att uppnå sina drömmar trots att det kan kännas svårt och jobbigt ibland. Och att det kan kännas så för alla, oavsett hur framgångsrika och lyckliga personerna som man ser upp till kan verka.

Hittills har vi genomfört ett 20-tal skolbesök i Brandbergen, Farsta, Östberga, Tyresö, Enskede, Vårby och Södermalm. Och nya skolbesök är redan inplanerade i Hagsätra, Visättra, Skärholmen och i Botkyrka. Genom våra skolbesök vill vi bidra till att alla barn i Söderort ska ha positiva förebilder att se upp till.

Läs mer om vårt arbete på samhällsmatchen.se

Vill du eller ditt företag stödja vår verksamhet kan ni läsa mer om våra partnersamarbeten och om hur du som privatperson kan engagera dig på samhällsmatchen.se/partner

**HAMMARBY
FOTBOLL**

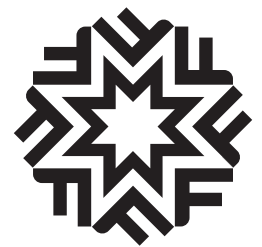

Rahul Talukder

Made in Bangladesh

Sannolikheten är stor att det på etiketten i dina kläder står ”Made in Bangladesh”. Det är också titeln på Fotografiskas nya utställning med fotografen Rahul Talukder. Att kunna skapa något starkt berörande är ett effektivt sätt att öka medvetenheten. Det är något som Talukder gjort till en konstform och naturligtvis har han en politisk agenda. Hans berömda svartvita bilder från när industribyggnaden vid Rana Plaza fallit ihop och dödat över tusen människor har gjort ett outplånligt intryck. Nu är dessa bilder en del av utställningen *Made in Bangladesh*.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9–23, tors-lör 9–01 | fotografiska.se

Fotografiska